

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 305 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 16. SRPNJA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

ZADACI POSLIJE SEDMOG KONGRESA

Briga za čovjeka

Izgradnja socijalizma u osnovi je borba za čovjeka — za oslobođenje njegove ličnosti i za osiguranje njegovog boljeg života. U našoj socijalističkoj praksi to nije fraza, to je već postala stvarnost. Jer, ako se razmatraju dosad postignuti rezultati i postavljeni naredni programski zadaci u kojima ovlada društvenog života — u privredi, prosvjeti, kulturi, socijalnoj zaštiti, komunalnom sistemu i t.d. — svuda se nailazi na činjenicu da je briga za čovjeka u centru pažnje. Oslobođena čovjekova ličnost je prva i najveća pobjeda naše narodne i socijalne revolucije kojoj je to uostalom, i bio krajnji cilj. Ali, ta je pobjeda počela dobijati svoju punu sadržinu i smisao onog časa kada su tvornice predate radnicima na upravljanje. Tada se uvidio sav značaj proklamiranog principa da radni ljudi u socijalizmu sami sobom upravljaju. Zahvaljujući društvenom samoupravljanju, danas je inicijativa radnih ljudi postala jedan od važnih uslova svih naših dostignuća.

Međutim, čitavo društveno upravljanje ne bi bilo ono što je da mu nije osigurana materijalna osnova. A ona se opet svodi na brigu o čovjeku. Jer, jačanje proizvodnih snaga, porast proizvodnje i produktivnosti rada prati i postepeno podizanje standarda radnih ljudi. Mi smo svjesni da na tome planu imamo mnogobrojne probleme i da ih rješavamo po njihovoj neodoljivosti. Komune, poduzeća i društvene organizacije na svojoj teritoriji, kao i čitava zajednica, pored ostvarivanja ciljeva koje socijalizam sebi kao takav postavlja, moraju da se bore i za rješavanje faktuelnih problema koji rađa sam proces socijalističke izgradnje. Uzmimo samo za primjer socijalno osiguranje. Priznato je da mi u tom pogledu zauzimamo zavidno mjesto u svijetu. I po tome koliki je broj lica socijalno osigurani i koliko se sredstva ulažu u socijalno osiguranje. Na kraju prošle godine bilo je osigurano 7,5 milijuna građana, što znači 41 posto od ukupnog stanovništva, a utrošeno je 165,2 milijardi dinara i to: 63,2 milijarde za zdravstveno osiguranje, 43,9 milijarde za invalidsko i penzijsko osiguranje, 54 milijarde na dodatke za djecu, 2,1 milijarde za osiguranje lica privremeno van radnog odnosa i 2 milijarde za rezervne i druge fondove.

Što se tiče buduće politike socijalnog osiguranja, predviđeno je da ono obuhvati cjelokupno stanovništvo i da se u skladu sa doprinosom osiguranih lica, uvedu nove vrste i oblici osiguranja i socijalne zaštite. To se, kao na važan zadatak, odnosi i na postepeno uvođenje socijalnog osiguranja na selu. I u Programu Saveza komunista stoji da će se on u oblasti socijalne politike i buduće zalagati za takva rješenja koja će svakom članu socijalističke zajednice pružiti odgovarajuće materijalno osiguranje za starost, bolest i iznemoglost; ženi i djeci pružit će se naročita pomoć, kako u bliziku njihovih specifičnih socijalnih prava, tako i putem posebnih ustanova koje oslobađaju porodicu od pritiska primitivnog domaćinstva a djeci daju povoljnije uslove za svestran fizički i umni razvitak.

Otvaranje bolnica, domova zdravlja, zdravstvenih stanica, ambulanti po poduzećima; osnivanje škola; izgradnja lječilišta i odmarališta; organiziranje servisa za usluge domaćinstva; podizanje ustanova za zaštitu majke i djeteta, kao što su vrtići, obdaništa, zapadovišta i t.d. — sve to što utječe na podizanje standarda i dosad je bilo u našim planovima i u tome smo postigli veoma velike rezultate. Ali, povećanje broja ovih ustanova odnosno težnje sprovođenja ovog važnog društvenog programa bit će u još jačoj mjeri nego dosad u komunama, poduzećima i društvenim organizacijama. Uostalom, u posljednje vrijeme već se poklanja naročita pažnja stambenoj i komunalnoj izgradnji, osnivanju i usavršavanju stambenih zajednica i raznih oblika samoupravljanja i samopomoći građana. Tome su već položeni sigurni temelji. Sa izvjesnošću se računa da će u tome buduću uspjeh biti još brži i stvarniji zahvaljujući zalaganju komunna, poduzeća i društvenih organizacija koje su ostvarivanje ovih zadataka stavile u svoj prvi zajednički plan.

Ali, i pored svih postignutih uspjeha, u ovoj oblasti ima i novih problema. Ove probleme nameće promjena strukture stanovništva do koje dolazi zbog brzog tempa industrijalizacije. Sve je veći broj novozaposlenih u poduzećima koji mijenjaju navike života, teže višem standardu, a time se povećavaju i izdaci na socijalno osiguranje i podizanje društvenog standarda. Naravno, sve to u srazmjeri sa općim porastom nacionalnog dohotka, u čemu je značajna uloga i komunna, koje danas ne gledaju da uvećaju svoje budžete i fondove zahvaćajući što više sredstava od poduzeća, nego se i one staraju da to postignu unapređivanjem poduzeća i podizanjem proizvodnje na svojoj teritoriji.

Otvaranje bolnica, domova zdravlja, zdravstvenih stanica, ambulanti po poduzećima; osnivanje škola; izgradnja lječilišta i odmarališta; organiziranje servisa za usluge domaćinstva; podizanje ustanova za zaštitu majke i djeteta, kao što su vrtići, obdaništa, zapadovišta i t.d. — sve to što utječe na podizanje standarda i dosad je bilo u našim planovima i u tome smo postigli veoma velike rezultate. Ali, povećanje broja ovih ustanova odnosno težnje sprovođenja ovog važnog društvenog programa bit će u još jačoj mjeri nego dosad u komunama, poduzećima i društvenim organizacijama. Uostalom, u posljednje vrijeme već se poklanja naročita pažnja stambenoj i komunalnoj izgradnji, osnivanju i usavršavanju stambenih zajednica i raznih oblika samoupravljanja i samopomoći građana. Tome su već položeni sigurni temelji. Sa izvjesnošću se računa da će u tome buduću uspjeh biti još brži i stvarniji zahvaljujući zalaganju komunna, poduzeća i društvenih organizacija koje su ostvarivanje ovih zadataka stavile u svoj prvi zajednički plan.

Za bolji rad društvenih organizacija

U Glavnom odboru Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske ističu potrebu objedinjavanja društvenih organizacija u svakodnevnoj aktivnosti i pojedinim akcijama. Nužnost u koordiniranju rada javlja se, prije svega, zbog velikog broja organizacija čija se aktivnost isprepliće, nadovezuje ili nadopunjuje. Za objedinjavanje aktivnosti govori, nadalje, i činjenica što se članovi jedne organizacije pojavljuju i kao članovi drugih organizacija.

Na zajedničku akciju utiče i mali broj sposobnih kadrova, a često i pomanjkanje materijalnih sredstava. O brizi djece, na primjer, zainteresirani su mnogi faktori. Na toj liniji djeluje društvo »Naša djeca«, Savez ženskih društava, Savez boraca, sportske organizacije, izviđači, ferijalci i druge organizacije. Stoga bi bilo sasvim prirodno, da na tom području dođe do što tješnje suradnje između zainteresiranih faktora. Međutim, najčešće se događa, da postojeće organizacije ne djeluju jedinstveno.

Odbori Socijalističkog saveza i njihove komisije trebale bi biti inicijatori za sazivanje zajedničkih sastanaka, na kojima bi se raspravljalo o određenim zajedničkim akcijama. Na tim sastancima društvene organizacije zauzimale bi i određene stavove, a ostvarenje zadatka prenijele bi na najodgovorniju društvenu organizaciju i eventualno na zainteresirani državni organi. Objedinjavanje djelatnosti, dakle, trebalo bi ići od republičkih rukovodstava pa sve, do komunne i pojeinih sela. Na taj način bolje bi se rasporedili sposobni kadrovi, uštedjela bi se materijalna sredstva, a rezultati bi bili daleko bolji no dosad.

Interesantan je prijedlog prema kojem u manjim mjestima i selima — gdje ne postoje objektivni uvjeti — ne treba po svaku cijenu oformljivati veći broj organizacija. Naprotiv, bilo bi dobro da se razmotre mogućnosti stvaranja jedinstvene organizacije za kulturno-prosvjetni i sportski rad. Takva organizacija i u najmanjem zaseoku objedinila bi svu aktivnost i zadovoljila postojeće interese. Time bi ujedno otpale i sve teškoće do kojih dolazi uslijed nedovoljnog broja sposobnog kadra.

Dosadašnje slabosti u društvenim organizacijama bile su nesagledavanja problema zajednice, kao cjeline i nedovoljno učestvovanje u političkim akcijama. Posljedica takvog stanja je neafirmiranost pojeinih društvenih organizacija i sve veće zatvaranje u sebe i svoje probleme. Ovo se naročito odnosi na stručna udruženja.

Zbog toga opće je uvjerenje da bi društvene organizacije obavezno trebale učestvovati u političkim akcijama sa svojim vlastitim programom, koordinirajući rad sa političkim organizacijama svoga mjesta. Takva aktivnost jačala bi dotičnu društvenu organizaciju, koja bi na radu za opće dobro stekla priznanje u očima svih naših građana.

U čemu su problemi zemljoradničkih zadruga

Razgovor s Paškom Romcem, predsjednikom Saveza zemljoradničkih zadruga FNRJ

U početku razgovora s našim saradnikom, predsjednik Saveza zemljoradničkih zadruga FNRJ Paško Romac, rekao je da, kada se govori o zadrugama i davanju ocjene o njima, prvenstveno treba imati na umu to kakve su one bile, kako su se razvijale, koje su probleme rješavale i u šta su, kao takve izrasle.

Ako ih tako posmatramo, rekao je Romac, može se kazati da su zemljoradničke zadruge u našoj zemlji postigle veoma lijepe rezultate, a jedan od najvećih uspjeha u tome jesu pozitivni napori da se što bolje obavija otkup poljoprivrednih proizvoda.

Govoreći o otkupu poljoprivred-

ze zadruge u obavljanju tog krupnog posla. U stvari, mi stalno insistiramo da se u postojećim uslovima rješavaju problemi otkupa poljoprivrednih proizvoda na način kako to najbolje odgovara našem tržištu i društvu.

Na kraju, govoreći o ovom problemu, Romac je rekao da je problem skladišnog prostora kao i transportnih sredstava, veoma komplikovan i da ne zavisi samo od zadruga.

Što se tiče orijentacije zadruga na proizvodnju i razvitak kooperacije, nastavio je Romac, mislim da su i u tom pogledu postignuti dosta dobri, ali još uvijek početni rezultati.

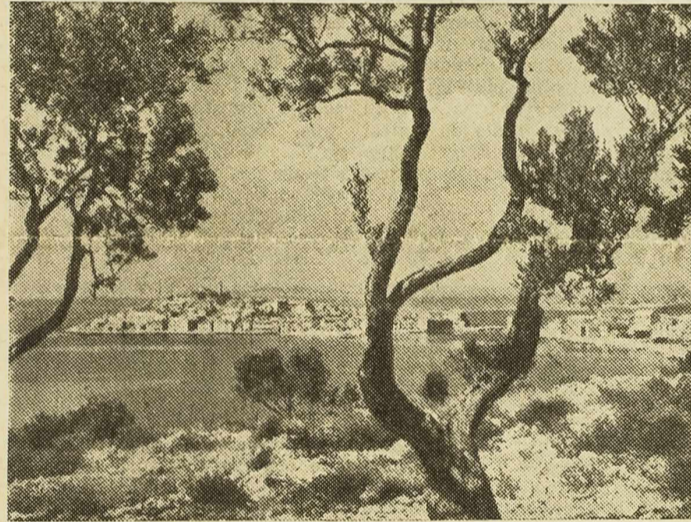
nu mehanizaciju, paralelnu kooperaciju u stočarstvu, prerađivačke objekte za potrebe sela i t.d. Iz ovoga se vidi šta je sve još neophodno da bi zadruge mogle bolje odgovoriti zadatku razvijanja proizvodne kooperacije.

No, početni rezultati, koje u tom pogledu već imamo, dobri su, ili bolje rečeno poučni, jer su nam, po mom mišljenju, pokazali koji su sve preduslovi potrebni da bi se sa uspjehom mogla razvijati proizvodna kooperacija.

Ocjena dosadašnjih rezultata postignutih kroz kooperaciju data je na posljednjem plenumu Glavnog zadrugnog saveza Jugoslavije, održanom prije nekoliko dana u Beogradu. Tada je, još jedamput, naročito naglašeno da se, kad je riječ o kooperaciji, razvijaju svi oblici poslovnih odnosa sa individualnim proizvođačima bez ikakvih šablona i krutih formi, ali pod uslovom da se osiguraju dva važna zadatka: prvo, da svaka sprege sa individualnim proizvođačima mora znatno da utječe na povećanje proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, i drugo, da rezultat svih sprege sa individualnim proizvođačima mora i treba u svakom slučaju da se završi sa povećanom akumulacijom u zadrugne fondove. Mislim da je ovo sasvim pravilno postavljeno. Inače, drukčija saradnja sa individualnim proizvođačima ne bi imala svoju svrhu.

Kako će se te sprege dalje razvijati u ekonomskoj 1958/59. godini, umnogome zavisi i od toga kako će zadrugni savezi Republika i kotara pomagati zemljoradničke zadruge. Posebno je važno kakav će akcioni program napraviti svaka zemljoradnička zadruge za sebe jer, on treba da joj posluži, ne kao sredstvo za propagandu, već kao proizvodni plan za izvršenje svakodnevnih zadataka.

U tom smislu, rekao je na kraju predsjednik Romac, pravilna je orijentacija da se posveti veća pažnja onim zadrugama koje mogu u narednoj ekonomskoj godini postići najbolje i najveće ekonomske i društvene rezultate.

Pogled na Primošten

nih proizvoda Romac je naglasio, da su se mnoge zadruge morale boriti sa najraznovrsnijim teškoćama da bi odgovorile tom krupnom zadatku. Pritom, on je naročito ukazao na probleme stručnih kadrova, skladišnog prostora i transportnih sredstava. Sama činjenica da manipulacija sa poljoprivrednim proizvodima nije isto što i sa industrijskim robom, rekao je između ostalog Romac, dovoljno govori da pitanje stručnih kadrova nije moglo biti riješeno preko noći. No, zadruge su i u tom pogledu učinile znatan napredak.

Govoreći dalje o otkupu, Romac ukazuje na pojavu da se zadruge pretežno bave otkupom žitarica i stoke, dok gro drugih poljoprivrednih proizvoda još nije dovoljno zastupljen u ovoj djelatnosti zadruga. Glavni razlog je, napomenuo je on, što se sa njima i stokom lakše manipulira, manji su rizici i t.d. Neko bi na ovo možda mogao da kaže da se zadruge, u izvjesnom smislu, bave spekulacijom, jer otkupljuju ograničen broj proizvoda. Međutim, mislim, da treba razumjeti zašto se zadruge još ne bave otkupom svih proizvoda. Razlog je u tome, što one još nemaju dovoljno transportnih sredstava ni skladišnog prostora za brz prijevoz i siguran smještaj tih proizvoda.

No, to ne znači da se mi u zadrugnom savezu slažemo i da toleriramo takvo stanje. Mi samo ističemo probleme, da bi se lakše razumjele teškoće na koje naila-

Sprege između zadruga i individualnih proizvođača su mnogobrojne: one se razvijaju u najrazličitijim oblicima. Dok je kooperacija u proizvodnji manje razvijena, što je i razumljivo, jer su za nju potrebni i određeni nužni uslovi, koji recimo kod podjete proizvoda na bazi ulaganja materijalnih sredstava i učesća u proizvodnji, neophodno traže solidan stručni i politički kadar, komplet-

Akcioni program trgovine na kninskoj općini

Nedavno, na odvojenim sjednicama Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača, između ostalog, nailazilo se na dnevnom redu pitanje rada trgovačke mreže i mjera za dalje unapređenje ove privredne grane. Poslije zanimljive i iscrpne diskusije, odbornici obaju vijeća usvojili su akcioni program trgovine za 1958. godinu. Donosimo najbitnije karakteristike spomenutog programa.

TRGOVAČKA MREŽA POSTALA USKO GRLO

Cjelokupna trgovačka mreža na području kninske komunne poslovala je s ukupno preko 56 prodavnica. Ovaj broj za obavljanje prometa je nedovoljan, osobito kad se uzme u obzir materijalno-tehnička sredstva, opremu, prostor i skladišne kapacitete. Na jednu prodavaonicu otpada od cjelokupnog broja stanovništva 678 potrošača. Ako se prodavaonice uzmu sa stanovišta specijaliziranih struka, onda se još jašnije vidi nesrazmjernost maloprodajne mreže. Tako npr. na prodavaonice tekstila dolazi 6300

stanovnika, obuča 12.300, povrća i voća 19.000. Mješovite prodavaonice poljoprivrednih zadruga, kojih ukupno ima 19 nisu uglavnom prodavaonice u suvremenom smislu, da se potrošač na selu može snabdjeti potrebnim artiklima. Sve to ukazuje, da naša trgovačka mreža postaje usko grlo.

NEODGOVARAJUĆI SMJEŠTAJ I LOŠA OPREMA

Prodavaonice, koje su nekoliko smještene u lokalima malih dimenzija, demoliranih za vrijeme rata. U takvim prilikama onemogućena je cirkulacija kupaca, usporeno je i otežano posluživanje potrošača. Oprema prodavaonica je slaba. Inventar i teže, uglavnom su još iz predratnog vremena. Neke prodavaonice plaćaju najam vlasnicima, jer osnovna sredstva nisu njihova. Nedostaje suvremene opreme. Osjeća se pomanjkanje automatskih vaga, rashladnih ormara i vitrina. Nijedna nema naprave za mljevenje i sjećenje suhomesnatih i mliječnih proizvoda.

PROBLEM SKLADIŠNOG PROSTORA

Postojeći skladišni prostor, uglavnom je postao adaptiranjem objekata, većinom dotrajalih. Kapaciteti skladišta iznose cca 24 vagona direktno uskladištene prehrambene robe i oko 56 vagona ostalih proizvoda. Skladišta ne odgovaraju uslovima za smještaj i čuvanje, čak staviše prouzrokuju godišnje znatne materijalne štete. Skladišta za poljoprivredne proizvode, tako reći nema. To se odrzava loše na otkup raspoloživih tržnih viškova, jer ako i do toga dolazi otkupljuje se pod rizikom i u manjim količinama, što djeluje destimulativno na proizvođače i poljoprivrednu proizvodnju.

TRGOVINA BEZ TRANSPORTNIH SREDSTAVA

Trgovačka poduzeća vrlo slabo stoje u pogledu transportnih sredstava. Ona su bez konja, kola i kamiona. Robu prevoze najčešće privatna lica i u većini kolskim zapregama.

PROBLEMI TRGOVINE POČELI SU SE SAGLEDAVATI

Više godina trgovina kao da je bila prepuštena sama sebi, boreći se kako je sama znala, da se izvuče iz ovakvih zbilja nezavidnih prilika. Od prošle godine stvari su krenule na bolje i problemi trgovine počeli su se sagledavati u oštrijem obliku i od strane Narodnog odbora i od strane rukovodstva poduzeća i organa radničkog upravljanja.

INVESTICIONA ULAGANJA

U prošloj godini u trgovini uključujući zadruge i zanatska poduzeća uloženo je 19.257.000 dinara. Vlastita sredstva trgovačkih organizacija iznosila su 4.457.000, dok su sredstva republičkog investicionog fonda upotrebljena u visini od 12.600.000, a općinskog investicionog fonda 2.193.000 dinara.

Za adaptiranje skladišta trgovačke radnje »Željezara«, općina je dala 793.000, a sama radnja 600 hiljada. Iz fonda za samostalno raspolaganje trgovačke organizacije su (Nastavak na 4. strani)

Plenum Kotarskog odbora SSRN

U petak 18. o. mj. u prostorijama Društvenog doma održat će se prošireni plenum Kotarskog odbora SSRN Šibenik, na kojemu će se raspravljati o prijedlogu petogodišnjeg perspektivnog razvoja pri-

vredne šibenskog kotara. Sastanku plenuma prisustvovat će, pored narodnih zastupnika ovog kraja, sekretari općinskih komiteta SK, te predstavnici nekih većih privrednih organizacija.

Proslava 15-godišnjice bitke na Sutjesci Značajan doprinos naroda Kninske krajine

Povodom proslave 15-god. bitke na Sutjesci, u Kninu je bila otvorena izložba fotografija palih i preživjelih boraca Kninske krajine, učesnika u dramatičnim bitkama za vrijeme V. neprijateljske ofenzive. Za vrijeme petodnevne trajanja izložbe, mnogo građana s interesom razgledalo je fotografije i druge izložene predmete, odajući zahvalnost palim borcima i priznanje njihovim drugovima koji su preživjeli epopeju sa Sutjeske.

Osvanuo je 4. jula, dan proslave. Na Tjentištu se održalo veliko slavlje. Preživjeli borci Kninske krajine, pripadnici II. dalmatinske proleterske brigade, IV. crnogorske proleterske brigade i drugih proslavljenih jedinica, bili su postrojeni na Tjentištu, vidjel' su ponovno Vrhovnog komandanta i slušali njegove riječi. Ali u stroju nisu bili svi. 239 boraca tamo je ostalo. Njihove kosti počivaju u kosturnicama nedaleko jedne rijeka, čije se ime izgovara sa ponosom i poštovanjem. Njih u stroju nema. Pali su herojski, da vječito žive. Ovdje na izložbi, u njihovom Kninu poredane su njihove fotografije. Ne sve, ali i to što je pokazano veliko je i snažno, da potrese i ispunja gordošću.

Zastave u gradu se svečano vijore, a na zidu gradske čitaonice, na crvenoj podlozi nizovi slika mladića i djevojaka, mladih i starih ljudi, koji su na Sutjesci pali pogođeni vatrom neprijateljskog oružja. U nijemom stroju stoje mladići, koji su ostavili učionice, radionice i polja, djevojke koje su se rastale s preslicom, šarenim vezom i stadima ovaca, pa seljaci, radnici, željezničari, golobradi momci i brkati ljudi, cvjet mladosti i najbolja ljudska snaga. Sve se to žrtvovalo za slobodu za

revoluciju. Impresivno djeluju sve fotografije, ali osobito Kalat Zorke iz Kninskog Polja, njezine grlice u bijeloj narodnoj nošnji njene nešto jače drugarice Kalat Olge i njihove druge, Maglov Darce punačke zdrave djevojke iz podinarske Polače.

Veliki interes na izložbi također je pobudila jedna uvećana slika, inače je poznata iz časopisa, plakata i knjiga. Snimak je s Milinklada, a prikazuje poginulog borca, opruženog na zemlji. Kraj njega su drugovi, neki sjede kraj bukve, jedan je na nogama. Ispod slike tekst daje objašnjenje: »Pored konja stoji Popović L. Dušan, poginuo. Sjede Kurbalija Nikola i Nikola Vojnović, oba poginula.

Borac Dušan, koji stoji na nogama u talijanskom šinjele, s tiptovkom na glavi, s oficirskim opasačem, za kojim je zadjenuta njemačka bomba s drškom. Iz džepa mu viri druga jajolika bomba.

Kraj karte na kojoj je prikazan razvoj operacija za vrijeme pobijanja neprijateljskog obruča na Sutjesci, nalaze se podaci o učesku pojedinih sela kninske općine u borbama na Sutjesci. Evo nekoliko podataka: Plavno je dalo 89 boraca, od toga poginulo na Sutjesci 40. Iz Polače od 42 poginulo 35. Iz Zagrovića od 38 poginulo 24. Biskupije od 41 - 21, iz Kovačica od 32 - 17, iz Kninskog Polja 16 - 6, iz Radučića od 11 boraca poginulo 6. I druga sela su dala razmjerno znatan broj boraca. Ukupno čitava općina 432 boraca, a od toga je poginulo 239 boraca.

U izložbenoj prostoriji zapažene su slike narodnih heroja, Kninska krajina u toku NOB-a dala je mnogo istaknutih boraca, među

ovima i 4 narodna heroja. Narodni heroj Stevo Opačić iz Golubića poginuo je nešto ranije, a narodni heroj Boško Žunić na Gornjim barama prilikom probijanja njemačkih obruča. Dva narodna heroja su preživjela i to Jošo Durbaba i Stevo Opačić iz Plavna.

Posjetioci su za vrijeme trajanja izložbe u knjizi utisaka zabilježili svoje dojmove. Između ostalog slijedeće: »Poseban utisak ostavila je na mene slika sa Milinklada. Dugo godina sam viđao ovu sliku po raznim knjigama i izložbama, ali tek danas sam saznao da prikazuje herojske sinove Kninske krajine - napisao je Mirko Skojčić iz Trilja.

Starina Marko Kravica, borac sa Sutjeske, upisao je slijedeće riječi: »Niste vi drugovi umrli, v. čete uvijek živjeti i biti primjer i putokaz mladim pokoljenjima. Budite mirni. Vaša krv nije uzalud prolivena. Naša domovina cvjeta i napreduje, i tvrda straža na njenom braništu stoji.

Kad gledamo ovu izložbu, onda tek vidimo koliko je prilog dala Kninska krajina za slobodu naših naroda.

»Neka je vječna slava i hvala palim borcima na Sutjesci! — Lijepim dječjim rukopisom napisala je Jagoda Sinobad, učenica II. razreda osmogodišnje škole.

»Bio je dug i težak put. Prijmjerom ste pokazali, kako se treba boriti. Naša pokoljenja treba da budu ponosna na ovu generaciju koja je kroz teške patnje, stradanja i iskušenja, svojom krvlju omogućila svima nama jedan ljepši i bogatiji život. Blijemo nad svim onim što smo vrlo skupo platili, a to je sloboda i socijalizam, zabilježio je u knjigu utisaka Jovo Radić.

Oni su bili dva puta na Sutjesci. Onda, 1943. kad je Sutjeska bila u vatri i ognju obruča, i sada, ponovno, poslije 15 godina kada je Sutjeska bila u slavlju proslave, uspomena i sjećanja na bitke i drugove koji su ostali na velikom historijskom međašu. Kninjan, preživjeli borci sa Sutjeske, učesnici veličanstvene proslave na Tjentištu, po povratku kućama i svojim selima, pričaju mještanima o Sutjesci, dva puta doživljenoj i iznose nezaboravne doživljaje i viđenja s puta i historijskih mjesta podno Zelengore.

Pr. preme za proslavu 15-godišnjice bitke na Sutjesci snažno su zatalasale svu Krajinu. Oživjele su uspomena i prepričavanja su događaja i podvizi z najtežeg perioda Narodno-oslobodilačkog rata. Svako selo dalo je borce na Sutjesci i čitava Krajina je slušala o Sutjesci i slušajući borce doživljavala epopeju sa Sutjeske. Mladi svijet koji je za Sutjesku čuo iz knjiga, na temelju pričanja boraca, počeo je oblikovati slike, koje su počele živjeti i koje se nikad ne će zaboraviti.

Kod preživjelih boraca vladao je velik interes za odlazak na Sutjesku. Svi su se željeli odazvati i našta ih nije moglo spriječiti, ni bolest, ni invaliditet, pa ni starost. 70-godišnji Marko Kravica koji je doputovao čak iz Zagreba, dobro je savladao naporan put i kasnije kao podmladen stajao u stroju, sav sretan što se ponovo sastao s ratnim drugovima.

Nije bilo mogućnosti da se povedu svi oni koji su željeli ići na Sutjesku sa preživjelim borcima. Ipak to je bilo omogućeno članovima uže porodice palih boraca kao Jeki Žunić, sestri narodnog heroja Boška Žunića, Perić Vujnoviću iz Otona, kome su na Sutjesci poginuli dva brata i sestra, ing. Antić Radovičić, koji je izgubio brata i sestru, Dušanu Milanoviću, kome je na Sutjesci pao brat i drugima.

U svim usputnim mjestima borcima je bio prireden svečani doček naročito u Mostaru, gdje je na ulice izašlo staro i mlado. Djevojke u narodnim nošnjama, dočekivale su borce s cvijećem.

Borci su doputovali na Sutjesku uvečer kasno, oko 10 sati. Za noćni počinak bili su pripremljeni ležaji pod šatorima. U njima su se nalazili drugovi koji su ranije stigli. Prvi susreti s drugovima bili su srdačni i uzbuđujući. Ujutro upoznavanje s ostalim drugovima, prepoznavanje i zagrljaji. Veselje i radost zbog ponovnog susreta, obnavljanje uspomena iz vremena teških borbi.

Za vrijeme boravka na Sutjesci i Tjentištu, borci su poduzimali pohode do mjesta gdje su učestvovali njihove jedinice i oni sami. Tumačili su i gostima tok operacija. Išli su u Suhu i sliicali su most preko kojeg je prešla Druga dalmatinska.

Sutjeska još i danas krije mnoge predmete iz vremena rata, koje je su za vrijeme boravka slučajno pronalazili učesnici proslave. Jedan drug kad je išao oprati noge, izvadio je iz vode piscu masnu, a nek. Krajišnik postolje mitraljeza Švarcloze.

Uoči proslave, uveče 3. jula, pročitan je Naredba druga Aleksandra Rankovića, predsjednika Saveza boraca Jugoslavije. Ustapanje je bilo predviđeno u 5 sati, doručkovanje u 6 sati i zatim postrojanje. Ali borci su poranili i prije tog vremena, samo da se što prije opet nađu sa drugovima iz drugih krajeva, da se s njima porazgovore i da se što više vide. Postrojanje jedinica pružalo je impozantnu sliku. U stroju su se nalazili borci i oficiri, ondašnji borci, danas generali, potpukovnici ili majori, u penziji ili aktivni, a među njima invalidi bez jedne ili bez obh nogu. Na Tjentištu su se ponovo našle tri dalmatinske brigade, jedna pored druge. U njihovom sastavu borilo se gotovo 50 boraca iz kninske općine.

Pred smotru koju je izvršio Vrhovni komandant niži vojni rukovodioci predavali su raport svojim komandantima. Tako je Bran-ko Sinobad, komandir I. čete pred-ao raport svom negdašnjem komandantu bataljona, sada narodnom heroju popukovniku Joši Durbabi, da se u četiri nalazilo 23 borca od toga su četiri preživjela, koji su učestvovali u bitci na Sutjesci.

Za vrijeme proslave iz svake ratne brigade bila su određena po dva borca, koja su čuvala počasnu stražu pred kosturnicom palih boraca i po dva koja su pripadala počasnoj straži ispred tribine na kojoj se nalazio drug Tito.

Na Tjentištu se doznalo, da su Kninjan pripremili Spomen knjigu učesnika na Sutjesci s namjerom da je poklone drugu Titu. Radi toga je šator Kninjana bio naročito posjećen. Borci iz raznih krajeva interesirali su se za ovu knjigu i svatko je dao vrlo dobru ocjenu. Govorili su, da su tako postupile i ostale općinske organizacije Saveza boraca, dobila bi se dragoocjena evidencija i dokumentacija.

Poslije delegacije NR Bosne i Hercegovine, koja je maršalu Jugoslavije, drugu Titu predala na dar umjetničku sliku »Sutjeska«, drug Tito je primio Kninjan, ko-

ji su mu darovali Spomen knjigu. To je učinjeno na Tjentištu u predsjedničkoj rezidenciji, 4. jula, u 11,45 sati. U delegaciji su se nalazili Luka Tanjga, predsjednik Saveza boraca općine Knin, Bran-ko Sinobad i Dušan Kotaraš.

Kad su došli pred rezidenciju, članovi delegacije izrazili su želju da budu primljeni kod maršala Tita. General-potpukovnik Milan Žeželj, rekao im je: Zašto ne, mi smo komšije. U blizini se nalazio general Miloš Šumonja, koji se zainteresirao za prilike u Kninu i Tvornicu vijaka.

Poslije kratkog vremena jedan drug je najvise delegaciju: — Druže predsjedniče, drugovi iz Knina.

Susret članova delegacije s Titom bio je velik i nezaboravni doživljaj. Pozdravljajući se s drugom Titom, čije je lice od sunca poprimito bakarnu boju, prisutni fotoreporter učinio je snimak. Luka Tanjga upoznao je druga Tita s brojem učesnika kninske općine u borbama na Sutjesci. Od ukupnog broja poginulo je 238 i to većinom na Gornjim Barama.

— Je li, drugovi, na Gornjim Barama, kazao je drug Tito i počeo razgledat' Spomen knjigu.

— To ču još detaljnije pogledati u svom stanu. Žao mi je što nemamo vremena da duže porazgovaramo.

Kad je drug Tito počastio goste, oni su mu nazdravili: — Za zdravlje druga Tita! — Živjeli, drugovi!

Opraštajuć se od druga Tita, jedan od članova delegacije je rekao: — Narod kninske općine, ako urebna, spreman je da sagori, kao i borci na Sutjesci. Znae, kako su se Kninjan pokazali, u tršćanskoj situaciji.

— Znam, drugovi, odgovorio je drug Tito.

Kad su se članovi delegacije vratili u svoj logor i ispričali pojednosto sa prijema, zavladao je opće veselje i zadovoljstvo.

*** Po povratku sa Sutjeske, preživjeli borci, učesnici proslave, odmah po izlasku iz autobusa sa- stali su se u hotelu »Dinarić«, gdje su se drugarski poveselili zajedno s borcima sa Sutjeske kotara Zadar, koji su za njima pristigli. U prisustvu brojnih građana održao je kraći prigodni govor narodni heroj pukovnik Obrad Eglič. U toku spontanog drugarskog veselja zaorile su se partizanske pjesme i povelio se kozaračko kolo, koje se prenijelo na ulicu pred hotelom. (m)

Pismo s Autoputa

Šibenska omladinska radna brigada

TRI PUTA UDARNA

Prošle su tri dekade, što znači, — mjesec dana da smo na Autoputu. Čvrsto uvjereni u svoje snage — uspjesi ne izostaju. Dekada za dekadom donosi sve bolje radne pobjede. Postali smo i treći put udarnom. Pjesma, poklici, zanos, — radost omladinaca-graditelja je bezgranična. Isticanja omladinaca, grupa, pa i samih četa, nagraduju se pohvalama u večernjim zapovijestima. Takmičenje, jedno od najboljih metoda rada, iskustva primjenjena s ranijih radnih akcija, ne samo da donosi veći radni učinak, već isključuje svaku sumnju na najviše priznanje.

Ovih dana posjetili su nas drugovi: Baljkas Stipe, predsjednik

Kotarskog komiteta NO-e Šibenik i član komiteta drug Zanze Velimir. Ponosni na svoje uspjehe, izišli smo pred svoje goste sa poklicima: »Dobro nam došli!« i mineralnim pozdravima, pozdravima kojima graditelji manifestiraju svoje oduševljenje. Drugovi su nam čestitali na postignutim uspjesima i kod nas boravili dva dana. Nakon zajedničkog savjetovanja i davanja novih smjernica, kako i na koji način da dođemo do boljih rezultata, oprostili smo se sa drugovima. Toplo ispraćeni, napustili su naselje uvjereni, da ćemo izvršiti sve postavljene zadatke i time opravdati povjerenje svih vas koji nas bodrite.

Život u naselju odvija se nor-

malno. Ono se gotovo podvostručilo, dolaskom novih radnih brigada, sastavljenih od srednjoškolske i studentske omladine iz svih krajeva zemlje. Svoje slobodno vrijeme koristimo u čitanju knjiga i štampe, u igranju odbojke, nogometa i ostalih sportskih disciplina. Bilježimo i prve pobjede u nogometu sa brigadama iz naselja, Prilično ima i zabave. Posjećuju nas pozorišne družine i pjevački zborovi iz raznih republika i time prikrađujemo vrijeme. Prireduju se učestalije igorske vatre i brigadirski programi po brigadama. Mi pripremamo svoju dramu: »Osmjesi na trasi«. Kursevi su uvelike krenuli naprijed. Sretni smo što smo na Autoputu.

Šime Ljubić

SNAŽNI DOJMOVI

Oni su bili dva puta na Sutjesci. Onda, 1943. kad je Sutjeska bila u vatri i ognju obruča, i sada, ponovno, poslije 15 godina kada je Sutjeska bila u slavlju proslave, uspomena i sjećanja na bitke i drugove koji su ostali na velikom historijskom međašu. Kninjan, preživjeli borci sa Sutjeske, učesnici veličanstvene proslave na Tjentištu, po povratku kućama i svojim selima, pričaju mještanima o Sutjesci, dva puta doživljenoj i iznose nezaboravne doživljaje i viđenja s puta i historijskih mjesta podno Zelengore.

Pr. preme za proslavu 15-godišnjice bitke na Sutjesci snažno su zatalasale svu Krajinu. Oživjele su uspomena i prepričavanja su događaja i podvizi z najtežeg perioda Narodno-oslobodilačkog rata. Svako selo dalo je borce na Sutjesci i čitava Krajina je slušala o Sutjesci i slušajući borce doživljavala epopeju sa Sutjeske. Mladi svijet koji je za Sutjesku čuo iz knjiga, na temelju pričanja boraca, počeo je oblikovati slike, koje su počele živjeti i koje se nikad ne će zaboraviti.

Kod preživjelih boraca vladao je velik interes za odlazak na Sutjesku. Svi su se željeli odazvati i našta ih nije moglo spriječiti, ni bolest, ni invaliditet, pa ni starost. 70-godišnji Marko Kravica koji je doputovao čak iz Zagreba, dobro je savladao naporan put i kasnije kao podmladen stajao u stroju, sav sretan što se ponovo sastao s ratnim drugovima.

Nije bilo mogućnosti da se povedu svi oni koji su željeli ići na Sutjesku sa preživjelim borcima. Ipak to je bilo omogućeno članovima uže porodice palih boraca kao Jeki Žunić, sestri narodnog heroja Boška Žunića, Perić Vujnoviću iz Otona, kome su na Sutjesci poginuli dva brata i sestra, ing. Antić Radovičić, koji je izgubio brata i sestru, Dušanu Milanoviću, kome je na Sutjesci pao brat i drugima.

U svim usputnim mjestima borcima je bio prireden svečani doček naročito u Mostaru, gdje je na ulice izašlo staro i mlado. Djevojke u narodnim nošnjama, dočekivale su borce s cvijećem.

Borci su doputovali na Sutjesku uvečer kasno, oko 10 sati. Za noćni počinak bili su pripremljeni ležaji pod šatorima. U njima su se nalazili drugovi koji su ranije stigli. Prvi susreti s drugovima bili su srdačni i uzbuđujući. Ujutro upoznavanje s ostalim drugovima, prepoznavanje i zagrljaji. Veselje i radost zbog ponovnog susreta, obnavljanje uspomena iz vremena teških borbi.

Za vrijeme boravka na Sutjesci i Tjentištu, borci su poduzimali pohode do mjesta gdje su učestvovali njihove jedinice i oni sami. Tumačili su i gostima tok operacija. Išli su u Suhu i sliicali su most preko kojeg je prešla Druga dalmatinska.

Sutjeska još i danas krije mnoge predmete iz vremena rata, koje je su za vrijeme boravka slučajno pronalazili učesnici proslave. Jedan drug kad je išao oprati noge, izvadio je iz vode piscu masnu, a nek. Krajišnik postolje mitraljeza Švarcloze.

Uoči proslave, uveče 3. jula, pročitan je Naredba druga Aleksandra Rankovića, predsjednika Saveza boraca Jugoslavije. Ustapanje je bilo predviđeno u 5 sati, doručkovanje u 6 sati i zatim postrojanje. Ali borci su poranili i prije tog vremena, samo da se što prije opet nađu sa drugovima iz drugih krajeva, da se s njima porazgovore i da se što više vide. Postrojanje jedinica pružalo je impozantnu sliku. U stroju su se nalazili borci i oficiri, ondašnji borci, danas generali, potpukovnici ili majori, u penziji ili aktivni, a među njima invalidi bez jedne ili bez obh nogu. Na Tjentištu su se ponovo našle tri dalmatinske brigade, jedna pored druge. U njihovom sastavu borilo se gotovo 50 boraca iz kninske općine.

Pred smotru koju je izvršio Vrhovni komandant niži vojni rukovodioci predavali su raport svojim komandantima. Tako je Bran-ko Sinobad, komandir I. čete pred-ao raport svom negdašnjem komandantu bataljona, sada narodnom heroju popukovniku Joši Durbabi, da se u četiri nalazilo 23 borca od toga su četiri preživjela, koji su učestvovali u bitci na Sutjesci.

Za vrijeme proslave iz svake ratne brigade bila su određena po dva borca, koja su čuvala počasnu stražu pred kosturnicom palih boraca i po dva koja su pripadala počasnoj straži ispred tribine na kojoj se nalazio drug Tito.

Na Tjentištu se doznalo, da su Kninjan pripremili Spomen knjigu učesnika na Sutjesci s namjerom da je poklone drugu Titu. Radi toga je šator Kninjana bio naročito posjećen. Borci iz raznih krajeva interesirali su se za ovu knjigu i svatko je dao vrlo dobru ocjenu. Govorili su, da su tako postupile i ostale općinske organizacije Saveza boraca, dobila bi se dragoocjena evidencija i dokumentacija.

Poslije delegacije NR Bosne i Hercegovine, koja je maršalu Jugoslavije, drugu Titu predala na dar umjetničku sliku »Sutjeska«, drug Tito je primio Kninjan, ko-

ji su mu darovali Spomen knjigu. To je učinjeno na Tjentištu u predsjedničkoj rezidenciji, 4. jula, u 11,45 sati. U delegaciji su se nalazili Luka Tanjga, predsjednik Saveza boraca općine Knin, Bran-ko Sinobad i Dušan Kotaraš.

Kad su došli pred rezidenciju, članovi delegacije izrazili su želju da budu primljeni kod maršala Tita. General-potpukovnik Milan Žeželj, rekao im je: Zašto ne, mi smo komšije. U blizini se nalazio general Miloš Šumonja, koji se zainteresirao za prilike u Kninu i Tvornicu vijaka.

Poslije kratkog vremena jedan drug je najvise delegaciju: — Druže predsjedniče, drugovi iz Knina.

Susret članova delegacije s Titom bio je velik i nezaboravni doživljaj. Pozdravljajući se s drugom Titom, čije je lice od sunca poprimito bakarnu boju, prisutni fotoreporter učinio je snimak. Luka Tanjga upoznao je druga Tita s brojem učesnika kninske općine u borbama na Sutjesci. Od ukupnog broja poginulo je 238 i to većinom na Gornjim Barama.

— Je li, drugovi, na Gornjim Barama, kazao je drug Tito i počeo razgledat' Spomen knjigu.

— To ču još detaljnije pogledati u svom stanu. Žao mi je što nemamo vremena da duže porazgovaramo.

Kad je drug Tito počastio goste, oni su mu nazdravili: — Za zdravlje druga Tita! — Živjeli, drugovi!

Opraštajuć se od druga Tita, jedan od članova delegacije je rekao: — Narod kninske općine, ako urebna, spreman je da sagori, kao i borci na Sutjesci. Znae, kako su se Kninjan pokazali, u tršćanskoj situaciji.

— Znam, drugovi, odgovorio je drug Tito.

Kad su se članovi delegacije vratili u svoj logor i ispričali pojednosto sa prijema, zavladao je opće veselje i zadovoljstvo.

STRUČNI ISPITI JAVNIH SLUŽBENIKA

Na našem kotaru ima još dosta službenika zaposlenih u državnim organima i ustanovama, koji nisu položili stručni ispit. To pitanje danas se postavlja ozbiljnije nego ikada do danas, pa upravo zbog toga bit će korisno da se o toj temi nešto napiše u ovom listu.

I pored toga što su postojali propisi koji su nalagali službenicima polaganje stručnog ispita, i- pak je činjenica, da je na dan 31. prosinca 1957. god. zatečen velik broj službenika bez ispita. Po ranijim propisima službenik nije mogao biti unapređen u viši plaćenički razred ili zvanje bez položenog ispita, a mogla mu se otkazati i služba. Međutim, stupanjem na snagu Zakona o javnim službenicima, 1. siječnja 1958. g., to pitanje postavlja je u ozbiljnijoj formi, a to je, da ako službenik ne položi stručni ispit za svoje zvanje u određenom zakonskom roku da mu služba prestaje po sili zakona (ne po otkazu). Pripravniku koji u roku od dvije godine po isteku pripravničkog staža (pripravnički staž traje dvije godine), ne položi stručni ispit, postaje služba po sili zakona (čl. 170. Zakona). Starješina nadležan za postavljanje može ovaj rok iz opravdanih razloga produžiti najviše do dvije godine. Na ovo produženje u pravilu ne treba računati, jer to će biti iznimka i stvarno u opravdanim slučajevima. Službenici koji su primljeni u službu po odredbama člana 26. i 27. biv. Osnovne uredbе o zvanjima i plaćama službenika državnih organa (»Službeni list FNR« broj 4/54), a nisu oslobođeni od polaganja stručnog ispita, dužni su položiti stručni ispit u roku koji im je određen u rješenju o postavljanju, a taj rok mogao je biti najviše od godine dana. Odredbe člana 26. cit. Uredbe odgovaraju odredbama člana 198. Zakona o javnim službenicima. Prema st. 1. člana 404. Zakona o javnim službenicima službenici koji su u svojstvu pripravnika proveli više od tri godine službe, a nisu položili stručni ispit, dužni su taj ispit položiti u roku od godine dana računajući od dana stupanja na snagu cit. Zakona (od 1. siječnja 1958.). Naravno, ova obaveza postoji i za sve one službenike koji nisu pripravnici, a bili su dužni položiti stručni ispit u roku od godine dana po ranijim propisima, ali sve to sadrži rješenje o

prevođenju sa 1. siječnja 1958. g. i te obaveze službenici se moraju strogo držati. Što se tiče službenika prosvjetno - naučne struke njihovo pitanje u pogledu obaveze polaganja stručnog ispita regulirano je u članu 255. i 409. Zakona o javnim službenicima.

Prema odredbi st. 1. člana 198. Zakona o javnim službenicima, službenik koji prelazi iz druge javne službe, privredne ili društvene organizacije, ili samostalnog zanimanja u državnu upravu, dobije odgovarajuće zvanje prema stručnoj spremi, sposobnosti i drugim uvjetima predviđenim za napredovanje. Takav službenik prema st. 3. istog člana može biti oslobođen od polaganja stručnog ispita, ako ima najmanje osam godina službe. Rješenje o oslobođenju donosi starješina nadležan za postavljanje u suglasnosti s Republičke komisije za službeničke poslove (komisija iz člana 18. Zakona). Međutim, službenici koji su se zatekli u službi na dan stupanja na snagu Uredbe o obaveznom polaganju stručnih ispita državnih službenika (9. XII. 1950. god.) i koji su neprekidno ostali u državnoj službi mogli su se oslobođiti od polaganja ispita samo ako su imali 15 godina službe na poslovima zvanja i struke, u kojoj su tada bili. Ima veći broj službenika koji na dan 9. XII. 1950. god. nisu imali 15 godina službe, ali su imali preko 12, pa i više, ali manje od 15, pa zbog toga nisu mogli biti oslobođeni od ispita, a što je najglavnije do danas nisu položili ispit za svoje zvanje. Tako va liica su pravno u nepovoljnijem položaju od onih koji sada stupaju u službu (od 1. III. 1954. do danas), jer je sada uslov najmanje 8 godina službe da bi se službenik mogao osloboditi.

S obzirom na navedeno, a pošto ima veći broj službenika, koji imaju preko 12 godina službe, a neki 15 - 20 i više, mišljenja sam, da bi jedan broj takovih službenika trebalo osloboditi, jer oni su praksom dokazali svoju sposobnost, pa stručni ispit kao »mjerilo zrelosti« na njih se ne bi mogao odnositi, t.j. svrha polaganja stručnog ispita u ovim slučajevima ne bi se postigla. Jer, ako neki službenik nije kroz 10-15 godina i više, službe postigao zadovoljavajuću stručnost u svojoj struci, onda to po mome mišljenju ne će postići ni s polaganjem stručnog

ispita. Druga je stvar s mladim službenicima i pripravnicima. Nadležne starješine bi trebale ispitati sve takove slučajeve gdje ima zakonskog osnova takove službenike osloboditi od polaganja ispita. I službenici mogu komstiti svoje zakonsko pravo, pa u tom cilju podnijeti molbu nadležnom starješini radi oslobodjenja od polaganja stručnog ispita. Starješina je dužan povodom takove molbe donijeti odgovarajuće rješenje (bilo pozitivno ili negativno).

Sindikalne organizacije mogle bi odigrati važnu ulogu u pomaganju svojim članovima da se što solidnije pripreme za ispit. One bi prije svega mogle da organiziraju tečajeve odnosno predavanja iz onih predmeta, koje službenici polažu na ispit. Zatim bi iz svojih sredstava mogli nabaviti odgovarajuće priručnike i pozajmiti ih službenicima, svojim članovima, da se s njima posluže kod pripremanja za ispit i t.d. Priručnici bi, naravno, bili vlasništvo sindikalne organizacije i ona bi ih pozajmivala svojim članovima prema potrebi. Sindikalna grupa Mjesne organizacije Sindikata službenika drž. ustanova pri Kotarskom zavodu za socijalno osiguranje u Šibeniku u ovoj i prošlog godini pomogla je svojim članovima u pripremanju za polaganje stručnih ispita, tako da je velik broj službenika ove ustanove položio stručni ispit zahvaljujući pomoći svoje organizacije. I Mjesna organizacija sindikata službenika državnih ustanova u Šibeniku u prošlog godini nabavila je nekoliko desetaka raznih priručnika u vrijednosti preko 20.000 dinara i dala ih na upotrebu onim službenicima, koji su dužni položiti stručni ispit. Ova pomoć sindikalne organizacije je minimalna, ali je ipak vrijedna pažnje.

Ispitne komisije trebale bi posvetiti više pažnje stručnom dijelu ispita, jer to je ono što bi nas više interesiralo. Ali, ne smije se zanemariti opće dio, pošto se ispit polaže u cijelosti. Iz stručnog dijela ispita naročito bi trebalo pitati službenike b propisima koje oni u praksi primjenjuju. Dobro poznavanje propisa jeste garancija za što pravilniji i zakonitiji rad organa uprave.

M.R.

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Počasni odbor

U počasnom odboru Prvog festivala djeteta nalaze se potpredsjednik Sabora NR Hrvatske Nikola Sekulić, narodni zastupnik dr. Ivan Ribar, predsjednik Savjeta za prosvjetu i kulturu Hrvatske dr. Miloš Zanko, sekretar Kotarskog komiteta SK Šibenik Ivo Družić, predsjednik NO-a kotara Šibenik Petar Škarica, predsjednik NO-a općine Šibenik Petar Rončević, predsjednik Prosvjetnog Sabora Hrvatske Ivan Šibl, admiral JRM Mate Jerković, predsjednik Saveza ženskih društava Hrvatske Marija Šoljan, sekretar Savjeta za prosvjetu i kulturu Hrvatske Maja Veseli, Kosta Radovani, kćpar, Marijan Matković, književnik, Kamilo Tompa, akademski slikar i drugi.

Pionirsko kazalište „Trešnjevka“

Ovo kazalište je osnovano 1954. god. na inicijativu pionira članova kulturno-dramske sekcije društva »Naša djeca Kata Dumbović«. U kazalištu rade dramska i baletna sekcija, te tečaj harmonike. U svakoj sekciji i tečaju harmonike povećava se iz godine u godinu broj pionira. Tako je u ovoj školskoj godini u dramskoj sekciji bilo upisano 120 pionira i pionirki. Ako se ovome broju nadoda još 50 omladinaca i omladinke koji rade u posebnom omladinskoj dramskoj sekciji, onda se u ovom kazalištu odgaja preko 400 djece, te omladinaca i omladinki. Ovo kazalište ne održava samo priredbe u centru, već redovito sa svakom premijerom odlazi i u druge dvorane u Zagrebu, kao Radničkom domu, Domu JNA, »Varietetu«, u raznim školskim dvoranama, te na gostovanjima u Velikoj Gorici, Sisku i t.d. Kazalište je od 1954. god do polovice 1958. g. dalo 19 premijera i 164 predstave, koje je gledalo preko 74 hiljade osoba.

Osječko kazalište „Ognjen Prica“

Sam historijat pionirskih kazališta u Osijeku, možemo podijeliti na dva perioda djelovanja. Nakon osnutka kazališta, s njegove prve predstave 25. XI. 1951. god., ono djeluje tri sezone, pa se uslijed nedovoljnih prostora ja rad privremeno obustavlja. Jedna grupa djece i rukovodilaca osniva u takvoj situaciji pionirsku granu pri Radničkom amaterskom kazalištu u Donjem gradu. Rad se u takvoj situaciji nešto više proširio, uglavnom radi toga, što ovo kazalište posjeduje svoju pozornicu, na kojoj se rad mogao nesmetano razvijati. U tom cjelokupnom vremenskom periodu kazalište je imalo nekoliko značajnih umjetničkih dostignuća. U prvom redu vrlo dobru izvedbu »Razorove« Crvenkapice«, dramatičnije Kostnerovog romana »Emil i detektiv« i u dramatičnoj izvedbi Ferde Delaka. Veoma je dobro primljena kod djece izvedba dječje operete »Pekarev Miško« od Milana Asića. U daljnjem djelovanju ne treba izostaviti izvedbu dramatičnije Andersenove bajke »Knežinja na zru graška«, Vukadnovičeve »Pepejuge«, savremene bajke »Vječiti cvijet« od Milenka Misajlovića, te vrlo dobru završna priredba baletnog tečaja, sa naročito uspjelom točkom »Djeca u igri« od O. Pinta, u koreografiji Sofije Cvjetičanin.

U tom vremenskom razdoblju kazalište raspisuje i natječaj za savremeno djelo za djecu. Od 30 primljenih radova jedno je već zvedeno u ovoj sezoni. Posljednja sezona, kada je rad ujedinjen u jednu ustanovu: Dječje kazalište »Ognjen Prica« — Osijek, pokazala je svakako najbolje rezultate. Vrlo uspjela premijera dječje operete »Zeko, zriko i janje« od osječkog autora Branka Mihaljevića sa svojih 40 izvedbi, pa djelo savremene tematike »Veliki prijatelj« od osječkog autora Josipa Miškovića.

POSJETITE FESTIVALSKE PRIREDBE

PRVI FESTIVAL DJETETA

U subotu će na svečan način biti otvoren prvi festival djeteta, koji organizira NO općine Šibenik u suradnji sa Centrom za dječji crtež pri Glavnom odboru društva »Naša djeca« NR Hrvatske i Općinskog odbora društva »Naša djeca« Šibenik. Zbog organizacije samog festivala formiran je posebni odbor od 20 članova, koji upravo vrši posljednje pripreme. Na ovom festivalu sudjelovat će preko 160 izvođača. Pored šibenskog

NAŠI GOSTI

Beogradsko dječje pozorište „Boško Buha“

Pozorište »Boško Buha« osnovano je 1950. godine sa ciljem da daje predstave za djecu i omladinu. Od 1952. godine u sastavu pozorišta nalazi se i posebna scena lutaka (ručne lutke) — bivše gradsko pozorište lutaka, pripojeno pozorištu. U početku je pozorište, pored profesionalnog ansambla, imalo i dječje sekcije: dramsku, baletsku, horsku i folklornu. Međutim, kako je nivo umjetničkih dostignuća iz godine u godinu rastao, pokazalo se da djeca-glumci nisu u stanju da odgovore sve složenijim umjetničkim zahtjevima predstava, pa su dječje sekcije, jedna za drugom, ukidane. Posljedica takvog stava bilo je, dalje povećanje umjetničkog nivoa predstava, kao i sve bolji sastav ansambla (sadašnji ansambl pozorišta sa preko 75 posto sastoji se od glumaca sa višom spremom — Akademijom za pozorišnu umjetnost).

Danas pozorište broji 72 člana, od kojih 35 sačinjavaju umjetničko osoblje. Dramska scena ima 22 glumca (16 muškaraca i 6 žena), a scena lutaka 8. U svojoj vlastitoj zgradi (gledalište ima 350 mjesta), u drugim salama u Beogradu, kao i na čestim i broj-

Kazališta lutaka, nastupit će beogradsko dječje pozorište »Boško Buha«, dječje kazalište »Ognjen Prica« iz Osijeka, Pionirsko kazalište »Trešnjevka« iz Zagreba i pionirski zbor Radio Zagreba. U nizu manifestacija značajno mjesto zauzimaju izložbe sa područja estetskog i umjetničkog odgoja najmlađih.

U saveznoj izložbi dječjih crteža, koja će biti otvorena u Domu »Partizana«, sudjeluje Centar za likovni odgoj NR Sloveni-

je, zatim Centri za dječji crtež NR HRVATSKE, Bosne i Hercegovine, AP Vojvodine i Beograda, dok će na izložbi lutaka i inscenacije, koja će se otvoriti u osmogodišnjoj školi »Simo Matavulj«, biti prikazani uzorci poznatih naših umjetnika među kojima su zastupljeni Edo Kovačević, Kamilo Tompa, Ivo Gatin, Aleksandar Augustinčić, Ivo Kožarić, Ivan Markovina, Konstanjšek i drugi. U prostorijama Društvenog doma bit će izloženi crteži za dijafilmove, koje su izradili Rudolf Sablić, Branko Ružić i drugi. Na izložbi knjige i ilustracija, koja će biti otvorena u dvorani TLM »Boris Kidrič« na Obali Jugoslavenske ratne mornarice, bit će zastupljena najbolja literarna djela namijenjena djeci, a objavljena od 1950. pa dalje. Ilustracijama za djecu bit će predstavljene naši umjetnici: Bače, Gliha, Job, Borčić, Parač, Goldoni, Binički i drugi. Poljednjeg dana festivala na Trgu Republike organizirat će se revija suvremenog oblačenja djece uz sudjelovanje zagrebačkih poduzeća »Naš ponos« i »Zagreb«, te tvornice čarapa »Sloboda« iz Samobora.

Likovna postava i dekoracija povjerena je grupi zagrebačkih umjetnika Zdravku Beretiću, Ivu Gatinu, Edu Kovačeviću i Rudolfu Sabliću, te Stevu Luketiću, Anti Despotu i Slavku Barloviću.

Repertoar je raznovrstan: vodi se računa o tome da bude komada za djecu svih uzrasta. Na repertoaru su bajke, dramatizacije narodnih priča i popularnih dječjih djela, a za stariju djecu (11-14 godina) igraju se najvećim dijelom dramatizacije poznatih omladinskih romana. Predstave scene lutaka namijenjene su prije svega najmlađima: kratki komadi, bajke, kao i cijele baletske predstave. Na stimuliranju domaće dječje dramske produkcije postignuti su posljednjih sezona značajni uspjesi, tako da su, na primjer, u ovoj sezoni 50 posto repertoara sačinjavali domaći komadi, a sa jednim od njih pozorište je učestvovalo i na Sterijinom pozorištu s uspjehom.

Inače, igrani su engleski, ruski, američki, francuski, njemački, česki, holandski i talijanski komadi — prevedeni i, obično, adaptirani.

Najeminentniji beogradski umjetnici: redatelji, scenografi, slikari kostima i kompozitori — stalni su saradnici pozorišta. Težnji za raznovrsnošću i svježinom pozorište, osim jednog, nema stalnih redatelja. Pa ipak, par beogradskih redatelja pokazali su najviše afiniteta za ovu vrstu posla, pa su vezani ugovorom za pozorište.

S uvjerenjem da samo strogo profesionalno pozorište, svesrdno pomognuto od zajednice, sa dobrim stručnjacima i prvoklasnim umjetničkim snagama može da odgovori visokim zadacima pred kojima stoji teatar za djecu, i sa lozinkom »da je najbolje tek dovoljno dobro za mlade«, pozorište neumorno radi na estetskom, umjetničkom i idejnom obrazovanju naših najmlađih — buduće publike »velikih« pozorišta.

U stvaranju svog repertoara, zbor pridaje osobito pažnju djelima naših mladih kompozitora, što je vidljivo iz programa koji zbor izvodi na ovom festivalu.

Od osnutka do danas njegov je stalni dirigent prof. Josip Završki.

U stvaranju svog repertoara, zbor pridaje osobito pažnju djelima naših mladih kompozitora, što je vidljivo iz programa koji zbor izvodi na ovom festivalu.

Od osnutka do danas njegov je stalni dirigent prof. Josip Završki.

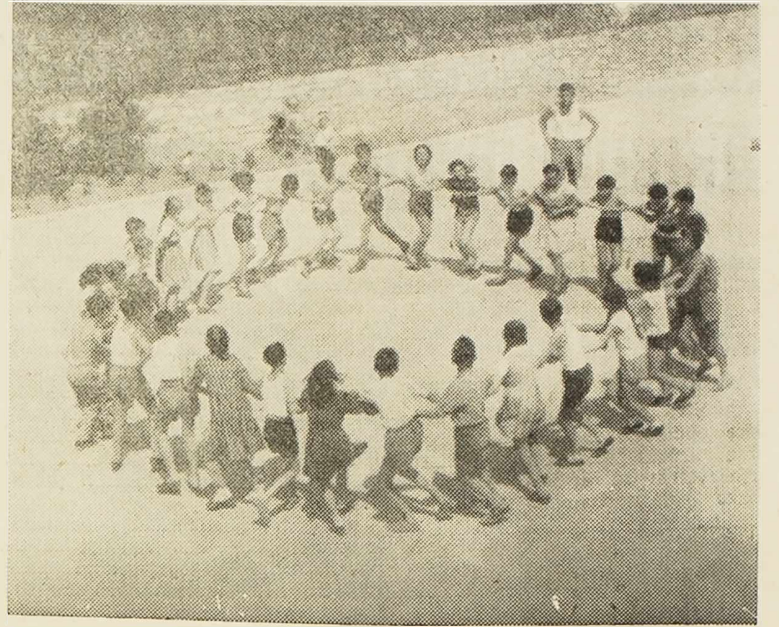
DEGRADACIJA PRVAKA

Znamo da je Jugoslavensko dramsko pozorište naš najprezentativniji teatar, poznata su nam imena Blaženke Katalinić, Karla Bulića, Dubravke Perić i Ive Jakića: njihova imena na plakatu našeg kazališta mogla su samo da nas uzbuđuju, obećavajući nam lijep umjetnički doživljaj. I, koliko su naša očekivanja bila veća, toliko je veće bilo naše razočaranje. Čuli smo već dosta o tezaškim »majstorijama« prvaka ili neprvaka ovog ili onog, manjeg ili većeg teatra, mnogima smo prisustvovali, ali ipak smo teško mogli očekivati, da će nam se oni, koji su svojoj popularnosti stekli zahvaljujući zbilja vrijednim umjetničkim ostvarenjima, predstaviti se na onako nedoličan način. Jer, tako su nam se stvarno predstavili prvaci Jugoslavenskog dramskog pozorišta, koji su 9. i 10. ovog mjeseca gostovali u Šibeniku s dramom »Vjerna sjenka« od Nicodemija i komedijom »Supruga« od Bokaya.

Pitamo se i pitamo ih (otvoreno je, kao »Supruga«, koja vječni

problem bračne vjernosti tretira mima sebi, kao renomiranim i u glednim umjetnicima. Poštujemo i cijenimo talent i sposobnost Blaženke Katalinić, Karla Bulića i ostalih, ali želimo ih vidjeti u njihovom pravom ruhu i punom sjaju. Ovakvo, od ovog njihovog gostovanja mi nismo imali nikakove koristi, a oni samo štete. A pitanje je i da li se na ovaj način pridonosi ugledu našeg najistaknutijeg kazališta, Jugoslavenskog dramskog pozorišta, za čijeg imena treba da stoji samo prava umjetnost.

Ovo upućuje i na to da kazališta moraju voditi više računa o tezaškim ekspedicijama svojih članova. Kad se već služe firmom svog kazališta kao zaštitnim znakom, onda ono što izvode treba da bude dostojno te firme. Najbolje bi bilo kad bi naša velika kazališta, a i ostali umjetnički kolektivi, bili u mogućnosti prikazivati i u manjim mjestima ono što prikazuju u svojim sjedištima. Takvu tezu provincija treba i mjetnost, a i odnosa prema sa-

Program festivala

- SUBOTA, 19. VII.**
- 18 sati: Svečano otvorenje festivala u DTO »Partizan« — Savezna izložba dječjih crteža.
- 20 sati: Na Trgu Republike: Festivalski orkestar Dječji zbor Radio Zagreba i Plesna grupa Dječjeg kazališta »Ognjen Prica« iz Osijeka.
- 21 sat: Vesela povorka.
- NEDJELJA, 20. VII.**
- 10 sati: U zgradi TLM »Boris Kidrič« Obala Jugoslavenske ratne mornarice: Otvaranje izložbe dječje knjige i ilustracija. Trg Sime Matavulja: Izložba inscenacije za dječja kazališta i lutke.
- 20 sati: Na Trgu Republike: Branko Mihaljević: Zeko, Zriko i janje, dječja opereta. Izvodi Dječje kazalište »Ognjen Prica« Osijek.
- PONEDJELJAK, 21. VII.**
- 18 sati: U dvorani Društvenog doma: Otvaranje izložbe crteža za dječje dijafilmove.
- 20 sati: Na Trgu Republike: Manfred Michael: TIMPETIL, grad bez roditelja. Izvodi pionirsko kazalište »Trešnjevka« — Zagreb.
- UTORAK, 22. VII.**
- 20 sati: Na Trgu Republike: Josef Pehr: GULIVER MEDU LUTKAMA. Izvodi Kazalište lutaka Šibenik.
- SRIJEDA, 23. VII.**
- 18 sati: Narodno kazalište: Razgovor s dječjim piscima: Grigor Vitez, Vesna Parun, Danko Oblak i Mladen Bjažić.
- 20 sati: Trg Republike: Pero Gotovac: BROJALICE. Izvodi Dječji zbor Radio Zagreba. IZ PLESA U PLES. Izvodi Plesna grupa Dječjeg kazališta »Ognjen Prica«, Osijek. BORIS KRNIC: PET DJEČJIH PJESAMA. Izvodi: Dječji zbor Radio Zagreba. OCTAVIO PINTO: ŽIVA ULICA. Izvodi: Plesna grupa Dječjeg kazališta »Ognjen Prica«, Osijek.
- 21 sat: VATROMET.
- ČETIRI BUNARA** — u Ulici Jurja Dalmatinca: MUZIKA VELIKIH MAJSTORA ZA DJECU. Izvodi Festivalski orkestar
- ČETVRTAK, 24. VII.**
- 18,30 sati: Na Trgu Republike: OCTAVIO PINTO: ŽIVA ULICA. Izvodi Plesna grupa Dječjeg kazališta »Ognjen Prica«, Osijek.
- MANFRED MICHAEL: TIMPETIL, GRAD BEZ RODITELJA.** Izvodi Pionirsko kazalište »Trešnjevka«, Zagreb.
- 20,30 sati: BRANKO MIHALJEVIĆ: ZEKO, ZRIKO I JANJE, dječja opereta. Izvodi Dječje kazalište »Ognjen Prica«, Osijek.
- 20 sati: ČETIRI BUNARA — u Ulici Jurja Dalmatinca: JOSIP VANDOT: KEKEC. Izvodi Kazalište lutaka Šibenik.
- PETAČ, 25. VII.**
- Trg Republike: BOŠKO TRIFUNOVIĆ: BAJKA O CARU I PASTIRU. Izvodi Dječje pozorište »Boško Buha«, Beograd
- 21 sat: ČETIRI BUNARA — u Ulici Jurja Dalmatinca: MUZIKA VELIKIH MAJSTORA ZA DJECU. Izvodi Festivalski orkestar
- SUBOTA, 26. VII.**
- 18.30 sati: Trg Republike: JOSEF PEHR: GULIVER MEDU LUTKAMA. Izvodi Kazalište lutaka, Šibenik.
- 20.30 sati: BOŠKO TRIFUNOVIĆ: BAJKA O CARU I PASTIRU. Izvodi Dječje pozorište »Boško Buha«, Beograd.
- NEDJELJA, 27. VII.**
- 10 sati: TRG PALIH BORACA: Polaganje vijenca na spomen ploču palih boraca.
- 19.30 sati: Na Trgu Republike: Svečano zatvaranje festivala.
- 20 sati: Revija »Suvremenog oblačenja djeteta. Sudjeluju: »NAŠ PONOS« Zagreb, OBUČARSKA I ZADRUGA Zagreb, TVORNIČA ČARAPA »SLOBODA« Samobor.

Novosti iz naših općina

Knjinska kronika

Akcioni program trgovine

(Nastavak sa 1. strane)
nabavile opremu u iznosu od 1 milijun 789.000, dok su sredstva u v.sini od 1.868.000 korišćena za zamjenu dotrajalih osnovnih sredstava.

AKCIONI PROGRAM TRGOVINE

Akcioni program trgovine knjinske općine predviđa da trgovačka mreža što skorije pristupi rješavanju materijalno tehničke baze i da racionalno koristi vla-

stita sredstva, koja su sada jedini oslonac za unapređenje trgovine. U programu se dalje naročito pažnja obraća izgradnji skladišta, proširenju broja prodavaonica, poboljšanju stručnog kadra i rada organa samoupravljanja.

U najskorije vrijeme treba da se pokrene otvaranje 8 novih prodavaonica, prvenstveno prehrambene robe, voća i povrća, kruha, peciva, mlijeka i mliječnih proizvoda.

U planu je izgradnja skladišta kapaciteta cca 300 vagona, za uskladištenje poljoprivrednih proizvoda, a dijelom industrijske robe. Pomišlja se na modernizaciju transportnih sredstava. Trgozadrukar, OPZ-Knin i Stočarska zadruga u Kninu nabavit će potrebne kamione.

NOVI POGONI I OPREMA

U okviru akcionog programa trgovine, predviđa se izgradnja novih pogona, dovršavanje započeto, proširenje djelatnosti kao i nabavka suvremene opreme.

»Zitoprerada« otpočinje s izgradnjom parne pekarnice, kapaciteta 2.400 kg kruha za 8 sati rada. Stočarska zadruga do kraja godine treba da završi konzumnu mljekaru, kapaciteta 3000 litara.

Trgovačka radnja »Omladina« vrši adaptaciju novih prostorija za preseljenje knjižare i papirnice.

»Trgozadrukar« će u toku ove godine otvoriti 3 prodavaonice, dvije van područja općine, a jednu u Kninu.

»Mesopromet« priprema otvaranje jedne nove mesnice. Iz vlastitih sredstava nabavit će tri frižidera.

Opća poljoprivredna zadruga Knin nabavit će frižider od 4000 litara za smještaj voća i lako pokvarljive robe, kao opremu i inventar za svoje prodavaonice.

Poduzeće »Otpad« napravilo je investicioni program za proširenje svoje djelatnosti, uvođenjem vunovačarskog pogona.

Trgovačko poduzeće »Jedinstvo« izdvojilo je iz svog fonda 1.350.000 dinara za dogradnju svoje upravne zgrade.

I ostala poduzeća i radnje iz svojih sredstava nabavit će najnužniju opremu i inventar. Isto tako angažirat će se za osiguranje potrebnog skladišnog prostora.

GIMNAZIJA KNIN — REZULTATI NA KRAJU GODINE

Krajem školske godine knjinska gimnazija imala je 322 učenika. Od navedenog broja 200 učenika ili 62,5 posto bilo je pozitivno ocijenjeno, 87 učenika je upućeno na polaganje popravnog ispita, dok 35 đaka treba da ponavlja razred, a to su većinom učenici V. razreda. Višem tečajnom ispitu prijavila su se 34 kandidata. Nakon pismenog dijela ispita oslobođeno je od daljnjeg polaganja 5 maturanata i to: Marica Burnać, Uglješa Čolović, Rajko Marjanović, Ranka Novaković i Jelka Sinobad. Nakon održavanja usmenog ispita uspješno je položilo maturu 22 kandidata, 9 ih je upućeno na popravni ispit, a trojica su odbijeni na godinu dana. (AM)

KOJE ĆE FILMOVE GLEDATI KNINJANI U MJESECU SRPNJU

U toku mjeseca srpnja kino Doma JNA prikazat će 13 filmova različitog žanra. Od domaćih filmova bit će prikazan samo jedan i to »Krvava košulja«, u drugoj polovini ovoga mjeseca. Sa po jednim filmom zastupljene su slijedeće zemlje: SSSR: »Visina«, Engleska: »Lijepo je biti mladi«, Poljska: »Kanal«, Kina: »Bjelokosa djevojka«, Čehoslovačka: Krakatit. Od talijanskih filmova u programu su predviđeni: »Casta D.va«, i »Jesmo li ljudi ili kaplari«. Od američkih filmova već je prikazan »Desiree« u cinemascope tehnici i »S onu stranu šume«. Još će biti prikazana tri: to: »Priča o Jolsonu«, »Jare za dvije pare« i »Bob Roy«. (AM)

OTPOČELO PA OPET ĆEKA

Put koji vodi u Glišće do poljoprivredne zadruge, preko Puna-ra, u vrlo lošem je stanju. Mokra-poljci su još prošle godine po-velik akciju da se put popravi. Oni su već i počeli raditi, a neka su domaćinstva potpuno izradila svoju dionicu. Međutim, neki ob-veznici još nisu ni dirnuli svoje dionice. Trebalo bi da neko povera račun o tome, da se put što prije izgradi. (IS)

OTPOČELA JE ŽETVA ŽITA

U Mokrom Polju je ovih dana otpočela žetva, jer je uslijed ve-like vrućine i kiša u posljednje vrijeme žito sazrelo, naročito raž, dok je pšenica malo zelenija. Do polovine srpnja bit će sve požeto

ČEKAJE SE DOBAR UROD

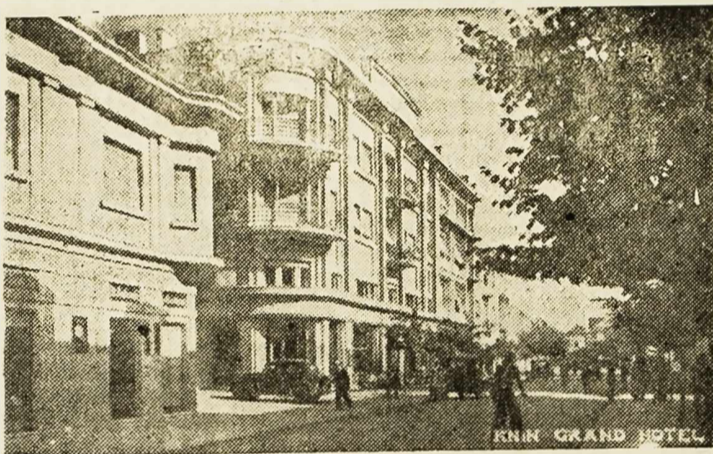
Pošto su posljednjih dana pa-dale obilne kiše na području sela Mokro Polje, svi su izgledi da će dobro roditi pšenica, kukuruz i krumpir. I vinogradi su dobro po-nijeli. Pričaju neki poljoprivred-nici, da odavno ne pamte da tako dobro izgledaju vinogradi.

IZ NAŠIH PODUZEĆA

Narodni odbor knjinske općine, dao je garanciju Građevinskom poduzeću »Dinara« iz Knina na iz-nos od 46.282.000 dinara, koji će biti upotrebljeni za nabavku građevinske opreme i transportnih vozila.

DACI ODRŽALI PRIREDBU

Ovih dana su daci osmogodi-šnje škole u Mokrom Polju održali priredbu u čast završetka škol-ske godine. Priredba je uspjela i dobro posjećena. (IS)

Knin

IZGRADNJA NOVE CIGLANE

Privode se kraju pripreme za izradu elaborata za gradnju nove ciglane nedaleko željezničke stanice u Strmici. Kako se predviđa, ciglana će biti suvremeno spre-mijena i moći će zaposliti veći broj radnika. Ostvarenje ove za-misli je realno, jer Strmica raspo-laze velikim rezervama kvalitetne ciglane će biti suvremeno opre-izvode osiguran je transport i tržište. (MM)

PODIGNUT ĆE SE SKLADIŠTE ZA DRVNU GRADU

Nedaleko Strmice nalazi se Bo-sansko Grahovo, koje je poznato po proizvodnji drvnog građevnog materijala. Zbog slabih komun-kacija otežano mu je plasiranje robe na tržište. Najbliža željezni-

KISTANJE

POPRAVAK ŠKOLA

Na području općine Kistanje o-bavit će se popravak nekoliko školskih zgrada. Već je raspisan natječaj s izvođenjem nekih ra-dova. Podignut će se i ogradni zidovi oko škola u Kočeviću, Er-veniku, Biovičnom selu i još ne-kima. U izvjesnim školama izvr-šit će se stolarski i bojadisarski radovi. (I.S.)

PROBLEM PITKE VODE

U Kočevcu je još 1952. god. izgrađena škola. Međutim, ni do danas nije riješen jedan od važnih problema, a to je opskrba učite-lja pitkom vodom. Prosvjetni rad-nici su prisiljeni da idu po vodu na bunar koji je udaljen od ško-le oko 2 km. Zaista bi bilo potrebno da se netko pobrine za izgradnju jedne manje cisterne pored škole, pa da se tako i to pitanje već jed-nom skine sa dnevnog reda. (IS.)

ZDRAVSTVENO OSIGURANJE POLJOPRIVREDNIKA

Na jednom zboru birača koji je nedavno održan u Erveniku, bilo je riječi o zdravstvenom osigura-nju dosad neosiguranih seljaka. Raspravljalo se o važnosti te ak-cije, a isticana je i korist koju bi od toga imali poljoprivrednici. Prisutni su u diskusiji istakli že-lju da odmah uplate svoj udio za osiguranje. (IS)

RAD ORGANIZACIJE SK U ERVENIKU

Organizacija SK u Erveniku broji oko 60 članova. Ne samo da

DUD SA TRI VRSTE PLODA

U knjinskoj tvrđavi raste dud, na kojemu ima tri vrste ploda. Stablo se račva u tri ogranka, a na svakom ima po jedna vrsta ploda. Na jednom su bijeli, na drugom crni, a na trećem crveni plodovi. Vjeruje se, da je ranije vršeno navrtanje. (AT)

TRI OVCE OJAGNJILE PO TROJE JAGANJACA

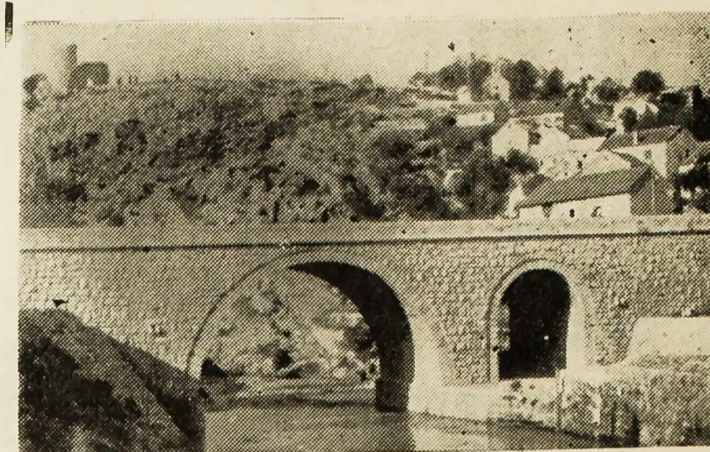
U selu Mokro Polje u komšilu-ku Muždali tri ovce ojagnjile su devetero jaganjaca, tj. svaka po-troje. Jaganjci su živi i zdravi i dobro napreduju.

DRUGA PROVALA U KNINU

Noću 23. VI. izvršena je provala u prodavaonicu »Željezar«. Tom prilikom razbijene su željezne rešetke. Provalu je izvršilo više lica. Kako se saznaje šteta prelazi preko 400.000 dinara.

To je već druga provala u raz-doblju od nekoliko dana. Prva je izvršena u prehrambenoj prodava-onici »Jedinstva«

Provalnici nisu uhvaćeni. Istra-ga je u toku. (AT)

Drniš

DRNIŠ

Uspavano selo

Tepljuh je do nedavna bio jed-no od najnaprednijih sela na dr-niškoj općini. U mjestu postoji za-družni dom, kino, pododbor »Prosvjete«, čitaonica, krečana, koja zapošljava oko 60 radnika kad je u punom pogonu. Pored toga u mjestu djeluje DTO »Par-tizan« i sve uslužne radnje od-brijačnice do prodavaonice mje-šovite robe.

Sve to postoji. Ali... Kako »Promina« radi, kako ka-žu, s deficitom, ali ni općina ni rudnik u Siveriću ne pružaju po-moć u nastojanjima uprave kina, da se filmske predstave održavaju redovito. Čitaonica je prestala da djeluje ima gotovo godinu dana, jer nitko ne će da plaća osobu koja bi se brinula o održavanju reda i čistoće u prostorijama.

»Partizan« je nekad bio vrlo ak-tivan. On posjeduje prikladne prostorije i sprave za vježbanje. Međutim, u posljednje vrijeme rad društva je zamro.

Krečana »Obnova« stoji neisko-rištena. Razlog je, kažu, nerenta-bilnost. S pravom se postavlja pi-tanje kako to da je ta krečana bila ipak rentabilna u rukama privatnika, a sada nije. Problem zaposlenja manualne radne snage u Tepljuhu i okolnim mjestima postao je akutan, naročito otkako je rudnik u Siveriću počeo da smanjuje broj radnika. Ponovo puštanje u pogon krečane pozdra-vilo bi cijelo stanovništvo tog kraja.

Pododbor »Prosvjete« u Teplju-hu bio je nekad najaktivniji u dr-niškoj općini. U posljednje dvije godine uvježban je samo jedan komad što je zaista premalo. Jedan kat Zadrugnog doma pre-tvoren je u stanove, a prizemlje u staju. Seoski putevi nalaze se u vrlo lošem stanju. Voda je osobi-to ljeti teški problem, jer nema ni vodovoda ni dobrih bunara.

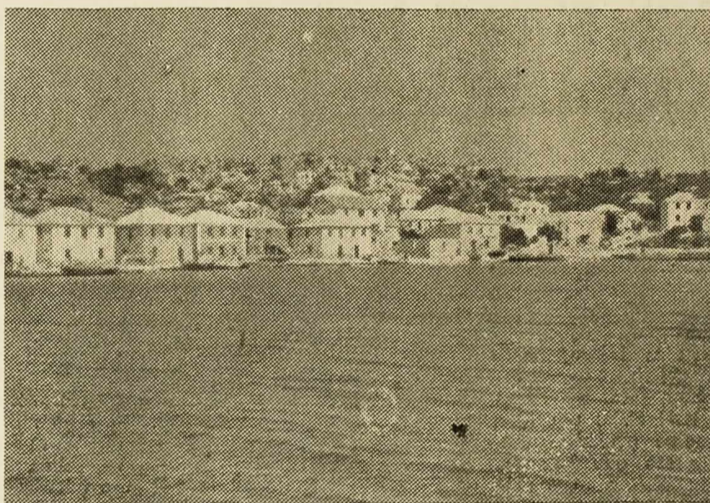
Tepljuh, selo u kojem gotovo svaka druga kuća posjeduje radi-o-aparat, selo koje je davno e-lektrificirano zajedničkim napo-rom svih mještana, selo koje je uvijek služilo za prijem sada je stalo u svom kretanju naprijed. Kao da je uspavano.

Organizaciji Socijalističkog sa-veza i Saveza Komunističkih tre-bali bi pokazati više interesa za ta pitanja i pokrenuti inicijativu za njihovo rješavanje. A za to po-stoje uvjeti u Tepljuhu.

D. Čolović

OTPOR PREMA CIJEPLJENJU

Zdravstvena stanica u Drnišu je Kotarskom sucu za prekršaje ovih dana podnijela 270, a Zdrav-stvena stanica u Tjensnom 160 prijava protiv roditelja, koji nisu na cijepljenje protiv velikih bo-ginja i tetanusa doveli svoju dje-cu. Kazne će se kretati do 1000 D.n. (Z)

Kaptari

NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK Komisija za službeničke poslove

raspisuje

NATJEČAJ

Za 1 šofera D ili C kategorije

za službu stalne Vatrogasne straže u Šibeniku. Prednost i-maju šoferi mehaničari.

Plaća prema Odluci NO-a općine Šibenik, te dopunska plaća, naknada za dopunske poslove, besplatna uniforma i o-grev.

Prijave podnositi NO općine Šibenik, Sekretarijatu za opću upravu, najdalje do 31. jula 1958. god.

PRIMOŠTEN

Težak zločin

U nedejlu 6. o. mj. oko 8 sati, na mjestu Jančevića, nedaleko Rogoznc Nikola Ercegović ubio je nožem svog oca Ivana, stara 62 godine. On je tom prilikom zadobio sedam lakših i dva smrtono-sna uboda nožem. Netom je izvr-šio ovo ubojstvo Nikola se uputio u Rogoznicu i prijavio Narodnoj miliciji. Ovom tragičnom događaju prethodila je netrpeljivost, koja je već dugo vladala između ubice i ostalih članova obitelji.

MATURA

Matura u Kninu. 34 kandida-ta, od kojih je petoro oslobode-no od polaganja usmenih ispi-ta. Počelo se hrvatskim ili srp-skim jezikom. U grupi pred ko-misijom sjedili su kandidati Slavko Barišić, Veljko Berić, Ne-venka Čoko i Pero Bilčar.

Razred poluprazan, komisija za stolom, cvijeće, čilimi i ner-voza. Na stolu je niz listića, ko-ji kriju pitanja. Od same pomi-sli što će biti, kandidati se već pomalo znoje, jer nije šala, tre-ba izložiti znanje i pokazati zre-lost.

Kandidat je prozvan. Izvlači listić iz niza. Listići su kao srećka. Izvukao je pitanje o Marinu Držiću i treba da pro-čita prolog iz »Pometak«. Počeo je: »Premišljivi i dobrotivni skupe...« Držićev tekst i o-vog puta bio je neposredan i aktuelan, mogao se je odnositi i na članove komisije. Zato je čitanje teksta izazvalo veselost. Službeni članovi komisije neslu-žbeno su se nasmijali. Dobro je počelo. Hladnoće je nestalo. Maturant se ohrabrio i »proguta« tremu. Pitanje je bilo pri-godno. Ove godine se slavi 450 godina od Držićeva rođenja.

Drugi kandidat drži listić u rukama. Izvukao je pitanje o mještaniu Dinku Šimunoviću. Treba da pročita nešto iz »Al-kara« i da se raspića o Šimu-novićevu djelu. Izlaganje lijepo teče. I u slučaju Šimunovića ra-di se o spomen-godišnjici, jer je Dinko umro pred 25 godina.

Ni treći kandidat nije izne vjerio tradiciju slučajnost. Do-palo ga je da govori o Kranjče-viću. Listići su kao srećke. I o-vog puta kandidat je govorio o književniku jubilarcu, jer se o-ve godine proslavlja 50-godi-šnjica njegove smrti.

Cetvrti kandidat izvukao je pitanje o Radoju Domanoviću vršnjaku našeg Dinka Šimuno-vića. Autor »Mrtvog mora« ta-koder je u neku ruku »jubilarac«, jer je umro ravno prije 40 godina u Beogradu.

I tako igrom slučaja na prvim listićima bile su odreda spomengodišnjice. Zbilja listići su kao srećke.

I na kraju ispitivač iz ovog predmeta na maturi bio je profesor Zlatan Jakšić, autor ča-kavske zbirke pjesama »Zavi-tri i spjažek«, koja je 1958. go-dine izdana u Kninu. Dakle, i-ste godine kad padaju sve na-vedene spomengodišnjice.

A.M.

MATIČNI URED

ROĐENI

Zarko, sin Veljka i Anđe Gr-đić; Damiir, sin Ante i Anđe Rad-nić; Neda, kći Petra i Marije Za-lić; Slobodan, sin Dragana i Milice Stojaković; Đoko, sin Sime i Nevenke Mirković; Anđelko, sin Jovana i Milice Ležajić; Bosko, sin Dušana i Marije Zeželj; Mira, kći Miloša i Jeko Grozdenić; Mar-jan, sin Vjekoslava i Erme Firšt; Drago, sin Mihaila i Milice Dani-čić; Željko, sin Đure i Milice Mal-tar; Milenko, sin Gojka i Marije Damjanović; Gordana, kći Srećka i Blanke Veža; Silvana, kći Josipa i Zorke Duvančić; Rade, sin Goj-ka i Milice Dumić; Anda, kći Jo-vana i Ruže Šormaz; Smilja, kći Nikole i Anđe Blešić; Ljuba, kć. Marka i Boje Kojundžić i Vesel-ko, sin Ivana i Boje Sorić.

VJENČANI

Gambiroža Ljubomir, radnik — Suća Jela, domaćica; Stančić Ilija, radnik — Čolak Milica, domaćica i Simić Dragan, mašinobravar — Čabrić Tahira, domaćica.

UMRLI

Knežević Milca ud., Todora, stara 61 god.; Živković Mile pok. Ivana, star 66 god.; Kolundžija Todora ud. Sime, stara 70 god.

SJEDNICA NO OPĆINE

Povišena vodovodna tarifa

Na posljednjoj sjednici NO općine Šibenik izglasano je nekoliko odluka i rješenja privrednog značaja. Poslije plodne diskusije usvojen je program stambene izgradnje, koji do kraja 1961. godine predviđa gradnju nekoliko višekatnica uz investicije od 1.150 milijuna dinara. Nadalje je odlučeno da se vodovodna tarifa za domaćinstva sa sadašnjih 10 povisi na 16 Din po kubnom metru, dok će za industrijska i građevna poduzeća iznositi 30 Din umjesto sadašnjih 50. Na kraju je izglasana odluka o davanju ovlaštenja Savjetu za opskrbu i robni promet, da ono može vršiti kontrolu i evidenciju cijena poljoprivrednih proizvoda shodno već propisanoj odluci od strane Sazveznog izvršnog vijeća.

Revizija idejnog projekta za višekatnice

7. o. m. u prostorijama Društvenog doma izvršena je revizija idejnog nacrtu nebedora, koji će se u Šibeniku početi graditi u IX. mjesecu ove godine. Idejni nacrt za zgradnju šest 14-katnica s ukupno 672 stana izradilo je splitsko projektno poduzeće »Projektant«.

Analizu objekta i njegove urbanističko-arhitektonske koncepcije iznio je ispred komisije NO-a općine docent Ing. arh. Dragan Boltar iz Zagreba, dok je statički dio objekta i konstruktivne elemente prof. dr. Ing. Otto Werner, stalni predavač na Tehničkom fakultetu u Zagrebu.

Ing. arh. Dragan Boltar je na idejni nacrt stavio neke primjedbe, na pr. nije se složio da nebedori budu povezani, već radi pogleda na more, zasebni objekti, dok je drugi referent nacrt u potpunosti prihvatio.

Neboderi će se graditi u predjelu Križa i Baldekina. (Z)

IZLOŽBA JUGOSLAVENSKE GRAFIKE

U razdoblju od 2. do 10. kolovoza ove godine u Šibeniku će biti otvorena izložba Jugoslavenske grafike na kojoj će biti prikazano oko 50 eksponata. Takva izložba već je prikazana u nizu naših većih gradova.

NOVO U PRODAVAONICAMA

»TEHNOmaterijal« u ulici 12. kolovoza 1941. je dobila minijaturne ručne radio aparate »Terta« sa ugrađenom antenom, a radi na bateriju i na električnu struju od 220 ili 110 V. Također je došla nova posiljka domaćih frižidera »Obodin« od 55 do 175 l i električnih štednjaka marke »EKA« sa tri i četiri plamena.

KONZERVIRANI GRAH sa kožicom i konzerviranu iznutricu u limenkama po cijeni 100 do 110 Din su dobile sve prodavaonice poduzeća »Konzum«.

»GRADSKI MAGAZIN« je prošli tjedan dobio veću količinu bicikla tvornice »Partizan« (marka »Super«), šivaćih strojeva, proizvod tvornice »Vlado Bagat« iz Zadra i razni kancelarijski namještaj.

ŠIBENIK kroz tjedan

KINEMATOGRAF

SLOBODA: premijera američkog filma u bojama — GOSPODAR BALANTRAE — Dodatak: Filmske novosti br. 27. (do 21. VII.) Premijera francuskog filma u bojama — HELENA I MUŠKARCI — Dodatak: Filmske novosti br. 28 (22—26. VII.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 18. VII. — I, narodno — Ulica Božidara Petranovića, Od 19. do 22. VII. — II, narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

RODENI

Jovica, sin Božidara i Jelene Miljanović; Slavenka, kći Jose i Kate Daković; Dušan, sin Morić Marije; Anđelko, sin Veljka i Stišice Mijat; Mate, sin Mate i Ike Drašković; Vesna, kći Branka i Maše Vunić; Anka, kći Ilje i Draginje Pavasović; Branko, sin Veljka i Stoje Dragović; Valter, sin Ante i Tone Štrkalj; Albina, kći Jose i Marijane Banovac; Radojka, kći Marka i Ane Katuša; Sil-

VJENČANI

Marenci Ante, brijač — Smirčić Zorka, domaćica i Furčić Jere, brodograditelj — Jurković Marija, službenik.

UMRLI

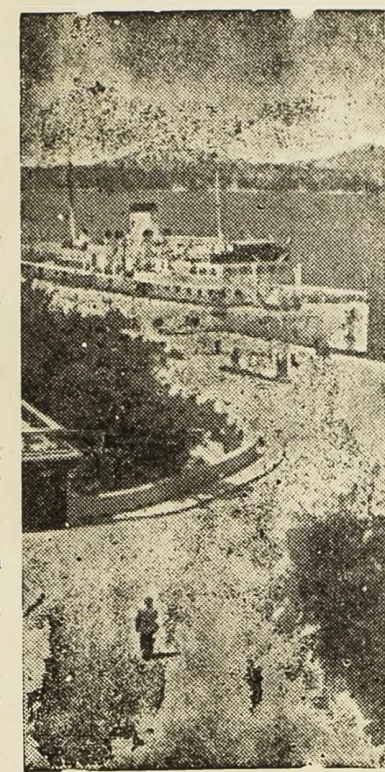
Panjkota Iviša pk. Vicka, star 59 god.; Svalina Jure pk. Stipe, star 81 god.; Roša Jela rod. Gojanka, stara 79 god.; Lovrić Stjepan pk. Ivana, star 80 god.; Kocelj Dragutin pk. Karla, star 47 god.

GRADSKA KRONIKA

Javne nasade i zelenila - briga svih građana

Obično važi kao pravilo, da ljepotu jednog grada uzdiže njegova čistoća i zelenilo nasada.

U tom pogledu, naš grad predstavlja zaista rijedak primjer profinjeno i smisla, kako treba rješavati ovo značajno komunalno pitanje.

Šibenik: Obala

Osvrnemo li se nekoliko godina unazad, pa sebi predočimo tadašnji izgled obale, parkova, raznovanih i prašnjavih ulica u najstrožem centru grada, pa to sve usporedimo sa današnjim stanjem, onda ćemo s velikim zadovoljstvom konstatirati, da je zaista mnogo učinjeno na estetskom izgledu našega grada.

Kao primjer punog ukusa može poslužiti naša obala, odnosno uređenje zelenih oaza na tom predjelu. Te oaze koje djeluju punom snagom usklađene ljepote, kako samim njihovim oblikovanjima, tako i živopisnim šarenilom biljnih nasada. Isto tako laskave ocjene zaslužuju uređeni parkovi i ostali nasadi. Sve to pruža prekrasnu cjelovitu sliku, koja snažno djeluje na posjetioce našeg grada. Oni sa ushićenjem ističu, da se danas Šibenik može ubrojiti među najljepše gradove naše Jadranske obale.

Već sama ta činjenica, trebala bi biti dovoljna, da osjetimo ponos, što su ostvarena ta kulturna dostignuća, pa prema tome i da ljubomorno čuvamo sve ono što daje pečat privlačne ljepote našem gradu.

No međutim, postoji, nažalost, u našem gradu još uvijek stanovit broj neodgovornih lica, naročito

među mladijom, koja su sklona da svojim neobuzdanim postupkom uništavaju te dragocjene tekovine. Ostati ravnodušni prema tim štetnim pojavama, gotovo je isto, što i sam biti štetčinja.

Zbog toga smo mišljenja, da nije dovoljno samo nekim pismenim propisima uzmat u zaštitu te krasne nasade i ostale znamenitosti, nego treba razvijati osjećaj ljubavi i odgovornosti kod svakog pojedinog našeg građanina, da mu je dužnost suprotstavljati se svakom pokušaju uništavanja ili oštećivanja kako samih nasada, tako i ostalih značajnih objekata od strane nekulturnih izgrednika.

Uspije li se to postići, onda će to biti i najbolja garancija, da će hvalevrijedna nastojanja naših mladovalnih faktora, koji ulazu toliko truda i ljubavi na uljepšavanje našeg grada, još više doći do izražaja.

Ima doduše pojava, da pojedini građani iz plemenitih pobuda istupaju protiv štetčinja, no obično se u takvim slučajevima dešava, da se oni zbog toga izlažu raznim pogrdama, pa čak i fizičkim napadima od strane izgrednika ili pak njihovih zaštitnika. Nije rijedak slučaj, da neki dobronamjerni prolaznik, upozori na pr. neko dijete, koje gazi ili kida nasade. U takvim slučajevima, bilo bi prirodno, da pratilac djeteta i sam uvidi njegov štetočinski postupak, i da ga od toga odvraća. No umjesto toga, u većini slučajeva pratilac uzima u zaštitu dijete, a na onog dobronamjernog građanina se »u znak zahvalnosti« sruči čitava bujica neukusnih i nekulturnih epiteta.

Ne će biti suvšno, da se ukazuje i na još neke ružne i nekulturne pojave, koje se odnose na skrabanje i zamazivanje pojedinih objekata kulturno historijskog značaja. Dovoljno je samo baciti pogled na zidove katedrale, pa da se čovjek zgrane, što je svega tamo naškrabano. Kao drugi primjer, spomenut ćemo i spomenik Sime Matavuljia pred osmogodišnjom školom, koji znade osvanuti u takovom ruhu, da se čovjek mora zapitati, postoje li granice u nevaljalstvu.

Iznoseći ove primjere, nije nam namjera da se stekne dojam, kako eto, u našem gradu caruje nevaljalstvo. Ne, naprotiv! To su samo ukazivanja na neka nekulturna zbivanja, kojih je srećom sve manje u našem gradu, a opravdano se može očekivati, da će se ona smanjiti na neznatnu mjeru, ukoliko naši građani svojski porade na tome.

U cilju što efikasnije zaštite ukrajnih nasada, kao i općenito svih kulturno historijskih znamenitosti, nužno je pristupiti i donošenju propisa od strane narodne vlasti, kojima bi se odredile zakonske sankcije za izgrednike.

Ovi i ovakvi problemi, pratfoci su životnog razvitka svakog građanina.

NESAVJESNI BIKIKLIST

Prekjučer oko 14 sati u Ulici Bratstva i jedinstva (kod kazališta) nepoznati biciklist jureći velikom brzinom srušio je desetogodišnjeg dječaka i nanio mu lakše povrede po licu.

Osobni auto, koji je naišao, odveo je dječaka u bolnicu, gdje mu je pružena prva pomoć, a potom je pušten kući. (Z)

OBAVIJEŠTI

IZLETI U INOZEMSTVO

»Putnik« Šibenik priređuje skupna putovanja za Trst - Veneciju od 31. VIII. do 6. IX. i za Beč prigodom velečajma od 10. do 15. IX.

Za sve informacije obratite se uredu »Putnika« Šibenik.

STIGLA JE OPĆA ENCIKLOPEDIJA

U Mjesnoj knjižari stigla je opća enciklopedija III. knjiga. Mole se pretplatnici da istu predignu. Pretplatna cijena pojedinoj knjizi je 2.500 dinara.

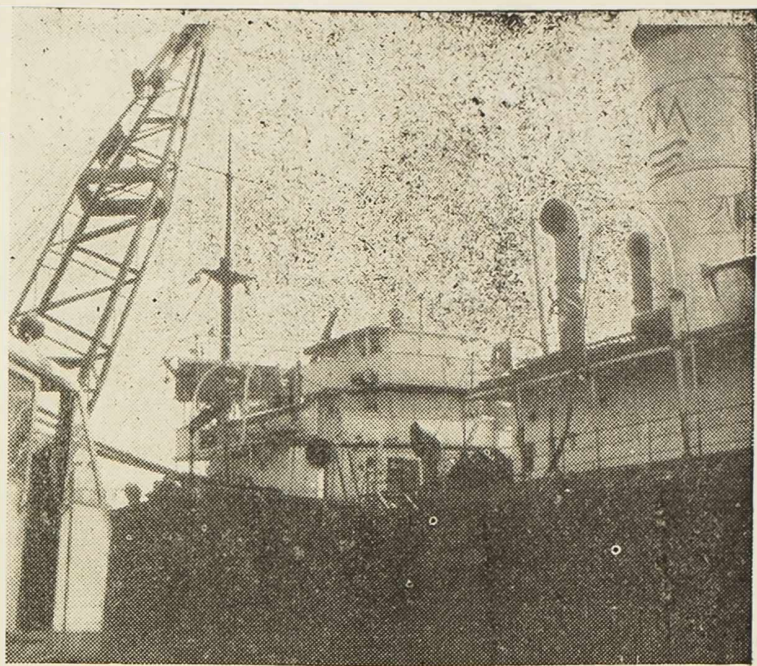
MALI OGLASNIK

VRIJEDNO ŽENU ZA POMOĆ u kućnim poslovima (2 do 3 sata dnevno) traži manja obitelj. Obratiti se: Kamenarska 16 b I. kat lijevo.

da, pa bi bilo nepravilno pripisati im neko posebno značenje. Treba jedino nastojati, da se odgovornim mjerama utiče, da se zaštiti sve ono što korisno služi kulturno privrednom procvatu našeg grada, koji se brzim tempom razvija i poprimala izgled privlačne ljepote, što će se nesumnjivo povoljno odraziti i na brojnu posjetu sa strane, koja će još više pojačati životno strujanje našeg grada.

B. Rapajčić

Detalj iz luke

U povodu jedne akcije Tržne inspekcije

Na kome leži krivnja?

— Jest, točno je da je kupila životna nužnost, on je sastavni dio svakidašnjice. U ulozu potrošača najčešće se nađu domaćice. Pola jutra, koliko izgube svaki dan u oblaženju trgovina, nije bilo dovoljno da taj dodir postane poslovno iskren i prijateljski. Naravno, trgovci za to mogu zahvaliti pojedincima iz svojih redova, a takvih ima dosta. Protesti potrošača su svakodnevnici. Međutim, interesantno je, da se rijetko takvi podvrgavaju kritici. Sav bijes i ogorčenje potrošača redovito se sruči na »one, koji to ne sprečavaju«, na organe Tržne inspekcije. Česti su i novinski članci, koji, iznoseći razne nepravilnosti u našoj trgovini, redovito završavaju pitanjem: »A gdje je Tržna inspekcija?« (Kao da je

— Jest, točno je da je kupila jedan kilogram, ja sam joj toliko i izmjerio, ali ako je njoj nešto ispalo, ja nisam kriv — (odnekud se u njegovim rukama stvori jedan janjeći jez.k). — Evo, vidite, to joj je ispalo. Točno 5 dkg. Ili je sigurno ona ovaj jezik ostavila? Je li, stara, da ti ne voliš janjeći jezik, pa si ga ostavila?

I još bujica riječi, koja se nije mogla zapisati.

Htjeli smo izvršiti premjeravanje u nekoliko mesarnica, pa smo zaustavili još desetak domaćica. Međutim, svakoj se od njih ili žurilo, ili nije bilo zgodno, jer je ona stalna mušterija, ili je njoj bilo neugodno, ili... i još mnogi

Počelo se s premjeravanjem. dok su drugi pultovi normalno radili.

Kako su reagirali građani? Žena u dolačkoj nošnji: — Sta činu svit da za ništa čeka!

Ozbljniji čovjek: — Idu tamo gdje ne treba, a tamo gdje treba (mislio je na mesarnice) nikad ih nema.

I uopće, negodovanje se čulo sa svih strana.

Poslovođa prodavaonice, osjetivši podršku mušterija (više za se, ali pak da ga svi čuju): — Ovdje se tako ne može raditi... Ljudima se žuri... Ja ću zatvoriti vrata... (obračujući se radnici) — Ako se tebi žuri ne moraš ti njemu dati da vaga, uzmi svoje stvari i pođi.

Na to je tržni inspektor uzeo svoju torbu i, opravdano ljutito, izišao, dok je drugi pristupio poslovođi:

— Kakav je to postupak? Umjesto da nam kao poslovođa date podršku, potpuno ste nas onemogućili. Zaboravljate da smo organ vlasti i da je takav postupak kažnjiv.

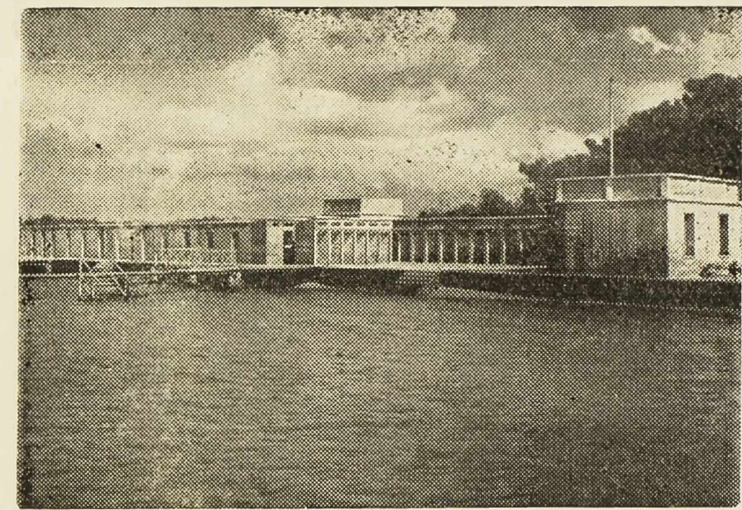
Kad smo se udaljili nekoliko koraka, poslovođa je izletio na vrata vičući i prijetec: mu šakom.

Ovakav neslavan završetak akcije nitko nije očekivao, pa čak ni tržni inspektor, jer je to zbilja jedinstven slučaj, da im jedan poslovođa priredi takav doček i ispraćaj.

Bilo bi nepravedno, da svu krivnju bacimo na poslovođu, jer su potrošači svojim držanjem mnogo pridonijeli da dođe do ovog incidenta.

Sutradan je neki čovjek na ulici zaustavio tržnog inspektora koji je učestvovao u akciji i bez ikakvog uvoda mu zaprjetio, da će mu »razbiti zube« ako još jedamput zaustavi njegovu ženu.

Sad postavljamo jedno pitanje, koje bi nam ranije čak izgledalo smiješno: žele li potrošači tržnu inspekciju ili ne? (Z)

Kupalište Jadrija

tržna inspekcija primaran faktor, koji će riješiti sve probleme trgovine.

Ipak, da dobijemo odgovor na to pitanje, pošli smo trgom tih ljudi, koji su svakodnevno na udaru pera i jezika. Umjesto odgovora, predložili su, da ih pratimo na jednoj od njihovih uobičajenih »šetnji«.

Uspinjemo se uz Dobrić (tri mesarnice). Žena u mesarnici desno od nas hladnokrvno vaga i naplaćuje. Kad je podigla glavu, zastala je za trenutak ukočenih ruku: pogledala, tako da su se i mušterije okrenule.

Svi trgovci u gradu poznaju tržne inspektore već 24 sata nakon postavljanja na dužnost — objasnio nam je jedan pratilac.

Pošli smo dalje i iznenada se pojavili u dvije mesarnice na »Maloj loži«. Bili smo zadovoljni: meso je bilo potpuno točno naplaćeno.

»Šetnja« je nastavljena uskom ulicom u pravcu tržnice. Zastali smo ispred vrata mesarnice »Mesoprometa«.

Izišla je seljački odjevena žena. Bako oko 60 godina.

— Stara, hoćete li dati da izmjerimo?

Starija se nije odmah snašla i prije nego je odgovorila poveli smo je prema vagi.

Točno 95 dkg, — izvještava tržni inspektor, — a koliko ste vi, bako, kupili i koliko ste platili? U mesarnici je bilo dvadesetak osoba. Svima se na licu opažao izraz radoznalosti, samo je mesar bio malo nervozan.

— Kupila sam 1 kg janjetine i platila 320 Din — (to je onda bila cijena janjetine).

razlozi, samo da se izbjegne ponovni susret s mesarom. U čudu smo se zagledali. Zar su to te žene, koje su u mesarima i njihovim vagama stvorile cijele priče, pričaju ih jedna drugoj da se međusobno tješe, i koje s nestrpljenjem čekaju »kad će im netko stati na kraj?« Za nas je to u svakom slučaju paradoks, ali tržni inspektor nas upozoravaju, da je to u našem gradu potpuno uobičajena i normalna pojava. Za njih je iznenađenje, kad im kupac uslužno pruži svoju korpu i mirno čeka rezultat (to svakako spada u nepisane građanske dužnosti).

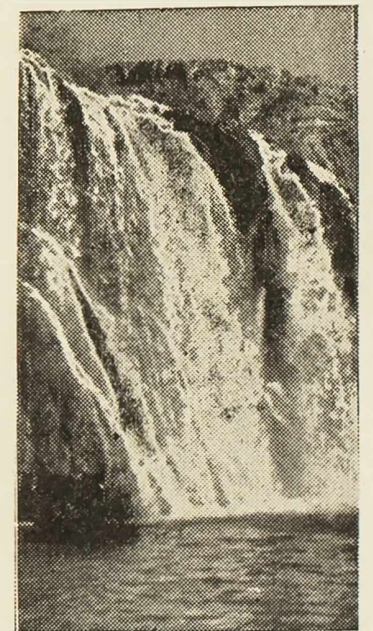
Odlučili smo, da posjetimo i jednu prodavaonicu robe šroke potrošnje. Izbor je pao na non-stop prodavaonicu poduzeća »Konzum«.

Tri gimnazijalke, vjerojatno, jer ih je jedan od nas lično poznao, dale su izmjeriti kupovinu. Nije nadena griješka.

Zaustavili smo stariju ženu, Nijemica je, a boravi u Šibeniku, koja je s punim torbama išla prema vratima.

— Ne, ne, ne, ne — uzvrgnula se kao da joj želimo zaplijentiti robu, — ja platila, ja otišla.

Ostavili smo je na miru, jer smo opazili jednu radnicu, koja je upravo kupila »marendu«, za radnu ekpu građevnog poduzeća »Izgradnja«. Na pultu se nalazilo četrdesetak zamotaka salame, paštete, sira, sve po 10 dkg.

Roški slap

OGLAŠUJTE U »ŠIBENSKOM LISTU«

SPORT

Početak kvalifikacionih natjecanja za ulazak u II. saveznu ligu

U nedjelju Šibenik - Segesta

Beograd, 15. VII. — U Nogometnom savezu Jugoslavije izvučeni su danas takmičarski brojevi

„Krka“ na bledskoj regati

Na Bledu će se u drugoj polovini ovog mjeseca održati brojna veslačka natjecanja. »Krka« će nastupiti u osmercu, dvojcu, četvercu sa i bez kormilara za seniore i osmercu podmladaka.

Raspored natjecanja je sljedeći: 19. o. mj. održat će se tromoč veslačkih reprezentacija Austrije, Njemačke i Jugoslavije. 21. o. mj. je neslužbeno prvenstvo Jugoslavije za podmladak i 24. o. mj. seniorsko prvenstvo Jugoslavije.

Naši veslači pod stručnim vodstvom trenera Bujasa i Grubišića zadržat će se na Bledu oko 12 dana. (Z)

MODELARI AEROKLUBA ŠIBENIK POZVANI NA MEĐUNARODNO TAKMIČENJE

U Varaždinu će se 26. i 27. o. mj. održati takmičenje između modelara Jugoslavije i Mađarske sa modelima jedrilica klase »A-2«. Na to veliko takmičenje pozvan je aeroklub Šibenik koji će prihvatiti poziv u koliko budu dozvoljavale materijalne prilike.

To je veliko priznanje mladim modelarima aerokluba Šibenik koji aktivno rade tek dvije godine. (Z)

USPJEH PIONIRA AEROKLUBA ŠIBENIK

Na aerodromu Borongaj u Zagrebu održano je 5. i 6. o. mj. takmičenje za VI juniorski cup modelara NRH, na kojem je učestvovala i ekipa aerokluba Šibenik. Takmičilo se 15 ekipa iz cijele Hrvatske.

U ukupnom plasmanu ekipa aerokluba Šibenik zauzela je 5. mjesto sa 2.512 bodova. Prvo mjesto osvojila je ekipa aerokluba Zagreb.

Od pojedinaca najviše uspjeha je imao Stanko Bogdan koji je između 62 takmičara zauzeo 2. mjesto u modelima jedrilica klase »A-1« sa 319 bodova, što je samo dva puta manje od prvoplasiranog Zdravka Stipića. Dobar rezultat postigao je i Želimir Parat, koji je u kategoriji »zmajeva« zauzeo 6. mjesto.

Z. Hjadica

ŠAHOVSKJE VIJESTI

NA SASTANKU UPRAVNOG ODBORA šahovskog društva »Šibenik« donesena je odluka o ponovnom pokretanju šahovske aktivnosti u Šibeniku.

ŠAHOVSKOM DRUŠTVU »ŠIBENIK« odobrena je dotacija u iznosu od 100 hiljada dinara, od koje će se najveći dio utrošiti na radove na uređivanju klupskih prostorija. Radovi će se odvijati u toku mjeseca srpnja.

U SUSRETU na 6 ploča omladinč šahovskog društva »Šibenik« pobijedili su reprezentaciju dačkog doma »Ruža Vukman« sa rezultatom 6:2.

OMLADINCI ŠAHOVSKOG DRUŠTVA »ŠIBENIK« upriličili su dva brzopotezna turnira po cup sistemu. Na prvom turniru pobjednici su Batarelo i Erak, dok su na drugom pobijedili Deranja i Anić. (Z)

vi učesnika kvalifikacija za ulazak u II. saveznu nogometnu ligu

U istočnoj II. saveznoj ligi klubovi su dobili sljedeće brojeve: PRVA GRUPA: 1. Zak (Kikinda), 2. Zvezda (Subotica), 3. Novi Sad i 4. Beograd; DRUGA GRUPA: 1. Lovćen (Ceŕnje), Sloboda (Titovo Užice), 3. Sloga (Kraljevo) i 4. Trepča (Kosovski Mitrovica); TREĆA GRUPA: 1. Radnik (Vrbas), 2. Srem (Sremska Mitrovica), 3. Hajduk (Kula) i Bečej; ČETVRTA GRUPA: 1. Rudar (Kosovska Mitrovica), 2. Radnički (Kragujevac), 3. Timok (Zaječar), 4. Budućnost (Smederevo).

Kvalifikacione grupe za zapadnu II. ligu: PRVA GRUPA: 1. Šibenik, 2. Metalac (Zagreb) ili Ljubljana, 3. Varteks (Varaždin), i 4. Segesta (Sisak); DRUGA GRUPA: 1. Metalac (Sisak), 2. Odred (Ljubljana), 3. Rudar (Trbovlje); TREĆA GRUPA: 1. Elektroštroj (Zagreb), 2. Krim (Ljubljana) i 3. Branik (Maribor); ČETVRTA GRUPA: 1. Borovo, 2. Proleter (Belišće) i 3. Jedinstvo (Brčko); PETA GRUPA: 1. Rudar (Kakanj), 2. Neretva (Metković) i 3. Zenica; ŠESTA GRUPA: 1. Dalmatinac (Split), 2. Tekstilac (Derвента) i 3. Borac (Banja Luka).

Raspored utakmica je sljedeći: 1. kolo: 1-4, 2-3. Drugo kolo: 4-3, 1-2 i treće kolo: 2-4, 3-1 (za grupe, u kojima ima četiri kluba). Za grupe, u kojima se takmiče samo tri kluba: 2-3, 1-2 i 3-1. Takmičenje će se odvijati po dvostrukom bod-sistemu. Kvalifikaciona takmičenja počinju 20. srpnja i završavaju se 20. kolovoza. Pobjednici kvalifikacionih grupa stižu pravo ulaska u II. saveznu ligu.

„Mornar“ na početku sezone

Još jednu plivačku sezonu na dotrajalim daskama 25-metarskog bazena, na udaljenoj Pakleni, dočekali su šibenski plivači s parolom: »To je posljednja sezona na Pakleni, već sljedeće sezone imat ćemo izgrađen plivački bazen u gradu«. Da li će već jednom to pitanje biti skinuto s dnevnog reda? Na to je još teško odgovoriti. Bazen se još nije počeo graditi, a da li će se početi i kad će biti spreman da primi plivače, to omladina na Pakleni još uvijek ne zna. U sadašnjim prilikama plivači moraju biti zadovoljni, jer bez dotrajalog plivališta na Pakleni vjerojatno bi plivački sport zamro. Uprava kluba, koja je u posljednje vrijeme organizaciono u-

čvršćena crpi i posljednje mogućnosti da sa skromnim sredstvima učini maksimum.

Klub je ove sezone pristupio novooosnovanom plivačkom podsavezu u Zadru, u čijem će se okviru održati ove godine niz takmičenja, na kojima će učestvovati klubovi s teritorija Sjeverne Dalmacije. Osim novih podsavnežnih takmičenja, klub će uzeti učešća i na saveznom takmičenju s plivačima, koji imaju preduvjete za dobar plasman. U organizaciji kluba održat će se vaterpolo prvenstvo Sjeverne Dalmacije, te niz prijateljskih susreta s klubovima, koji ne pripadaju Zadarskom podsavezu.

Nimalo sportski

Nije nam namjera, da ovdje opišemo sam tok utakmice, već da skrenemo pažnju na jedan problem, koji možda odavno postoji ali se jasno i javno demonstrirao tek na nedjeljnoj utakmici između momčadi i juniora NK »Šibenik«.

Ovaj susret je trebao, kako je uprava kluba sigurno i zamislila, imati karakter trening utakmice, jer se pred važnim takmičenjima nalazi i jedan i drugi tim: juniori pred finalnim takmičenjem za prvenstvo Jugoslavije, a prva ekipa, pred kvalifikacijama za ulazak u II. saveznu ligu.

On je i imao takav početak: jednostavno, brzo i sa dosta poživrtvovanosti s jedne i druge strane. Međutim, što se igra više odvijala, a naročito poslije vodstva juniora od 1:0, počele su se očitavati i postajati sve jasnije i druge konture: trening utakmica se postepeno pretvarala u pravu borbu za prestiž. Kako su juniori ujedno i druga momčad, neki od ostarijih osjetili su da im »gori pod petama« i nisu birali način da se domognu pobjede, kojom će zadržati reputaciju. Diviljački nasrtaji od strane nekih obrambenih igrača prvog tima revoltirali su onih 300 vjernih simpatizera i oni su počeli otvoreno protestirati. Međutim to je imalo obratan učinak, tako da su prestupi bivali teži: dva puta smo morali gledati kako pored jakog i visokog Hjadice leži poškošen mladić, najprije Orošnjak, a zatim Lasan. Ni Cvitanović, ni Živković nisu štedjeli svoje mlade kolege.

Štrašna galama koju su stvarali

prvotimci u međusobno vrijeđanje, zasjenila je i ono posljednje sportsko, što se moglo vidjeti u toj igri.

Rezultat od 5:1 nije realan. To je ustvari rezultat straha, koji je svojim naletima prouzrokovao Hjadica kod navalne petorke juniora. Čim bi ga opazili u blizini, na brzinu su se oslobađali lopte i, naravno, grješili.

Sudac Dunkić nije zadovoljan. Kad se ticalo njegove kože, bio je i previše energičan, a kad se ticalo tuđih nogu dosuđivao je obične faulove.

Igra juniora, s obzirom na okolnosti, je zadovoljila. Kod prvotimca moramo istaknuti Ivančića i Tedlinga.

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »ŠTAMPA« - Šibenik

POUČKA - ZANIMLJIVOSTI - ZABAVICA

LETEĆA LADA

Svajcarski inženjer Karl Vajland (Karl Weiland) izradio je nacrt »leteće lade« koja bi, umjesto da pliva po vodi, letjela nekoliko metara iznad morske površine. Na toj visini lada bi se održavala zahvaljujući zračnom pritisku koji bi sama stvarala. Stručnjaci smatraju da je ovaj projekt, iako na izgled fantastičan, potpuno realan. Vajlandova letuća lada ima oblik pravilnog kruga i nosivost od 40.000 tona.

ANTIBIOTICI PROTIV RAKA

Sovjetski mikrobiolog Skrjabina koji je tokom juna mjeseca boravio u Sjedinjenim Američkim Državama, izjavio je tamo na jednom skupu da je sovjetskim naučnicima pošlo za rukom, da izdvoje izvjestan broj novih antibiotika koji su djelomično aktivni protiv raka.

NOV APARAT ZA SJEČENJE DIJAMANATA

Kako javlja moskovski radio, u Sovjetskom Savezu konstruiran je nov aparat za sječenje dijamanata koji koristi ultrazvuke. Nov metod, koji je razrađen na Institutu za mašinstvo sovjetske Akademije nauka, omogućuje deset puta brže sječenje dragog kamena i dijamanata uz znatno smanjenje gubitka u materijalu.

ULOVLJENA RIBA S DVIJE NOGE

Dva velška ribara ulovili su nedavno u zalivu Kardigan (Cardigan), u Velsu, jednu ribu od blizu deset kilograma koja izgleda kao i sve ostale ribe — osim što ima dvije kratke noge i mala »stopala« s plovnim kožicama. Sama riba dugačka je 125 centimetara, dok su joj noge, koje izrastaju iz zadnjih peraja, duge 20 centimetara. Ribar su uspjeli da je održe u životu u čamcu koji su do izvjesne visine napunili morskom vodom i odnijeli su je lokalnom stručnjaku za ribe u Ebersoču. Međutim, on je izjavio da takvu a ni sličnu ribu nikad nije vidio, pa je pozvao stručnjake iz Londona koji tek treba da kažu svojoj riječ.

Riba ima tamnomrko tijelo, peraja su joj kao u glatke ribe razne, rep kao u morskog psa, a očni otvori u obliku polumjeseca.

»DEANOL« — MEDIKAMENT ZA DJECU KOJA SE TEŠKO ODGAJAJU

Poslije tretmana novim medicinskim sredstvom koje je dobilo ime deanol, djeca su brže savladala čitanje, postala su bolja u računu, pažljivija na predavanjima, poslušnija i mnogo mirnija. Riječ je o grupi djece koju su njihovi roditelji i nastavnici smatrali neukrotivom, a koju je američki ljekar Leon Ettinger (Leon Oettinger) iz Pasadene (Pasadena), podvrgao liječenju deanolom. U izvještaju koji je podnio američkom društvu stručnjaka za proučavanje funkcije mozga i moždanog sistema, doktor Ettinger tvrdi da je od 108 djece i omladinaca u uzrastu od 6 mjeseci do 20 godina, kod desetoro postignut odličan rezultat, a vrlo dobar i dobar kod 68 procenata od cjelokupnog broja. Liječenje deanolom imalo je još jednu dobru stranu: gotovo kod svih liječenih zapaženo je osjetno povećanje apetita.

III. mjesto u Esenu

»Krka« se odazvala pozivu Njemačke veslačke federacije da nastupi na međunarodnom veslačkom natjecanju koje se početkom ovog mjeseca održava u Esenu.

»Krka« je nastupila u četvercu sa kormilarom. Na regati je sudjelovalo 44 čamca, koja su bila razvrstana u 6 skupina, četverac »Krka« je u svojoj ekipi nadmoćno pobijedio i tako je stekao pravo takmičenja u finalu.

U finalu je startalo 6 čamaca. Četverac »Krka« poveo je odmah na startu i nalazio se u vodstvu sve do 1500 metara, kada ga je prešao četverac evropskih prvaka. U velikoj borbi za drugo mjesto Šibenčani su posustali i dozvolili veslačima iz Gelsenkirchena da ih pobijede za svega nekoliko desetinki sekunde. Za taj uspjeh naši veslači su primili plaketu, spomen knjigu i zastavicu od organizatora, koji su u svemu izlazili u susret našim veslačima. (Z)

»MENI« ZA VASIONSKE PUTNIKE VEĆ SE SPREMA

Još se ni približno ne može odrediti vrijeme kad će prvi čovjek zaploviti svemirom, a već se za buduće »Argonaute vasionne« brižljivo priprema hrana. Razumije se, u sastavljanju njihovog jelovnika ne učestvuju kuhari i poznavaoi »dobre kuhinje«, već najistaknutiji naučnici.

Objedi vasionških putnika ne će biti obilni, ali će odgovarati svim potrebama jednog organizma. U jela koja su naučnici već odredili spadaju: šunka, pileće meso, biftek — sve to u polučvrstom stanju i stavljeno u metalne tube iz kojih se istiskuju kao pasta za zube. Salama i ostale čvrste namirnice moći će da se oslobode iz ambalaže okretanjem naročtog zavrtnja (nešto slično

karminu za usne). Jelovnik će biti dopunjen sokovima od mesa, povrća i voća. Jedan dio vode za piće dobijati će se destilacijom znojia samih putnika. U jelovnik ne ulaze sve one namirnice koje izazivaju stvaranje stomačnih gasova, jer bi to u slučaju i najmanjeg kvara u sistemu za održavanje normalnog zračnog pritiska u kabinama moglo da bude katastrofalno. Naime, u slučaju smanjenog pritiska u kabini, takvi gasovi već na visini od 5.000 metara podvostručuju, šireći se, svoju zapreminu, a na visini od 12 hiljada metara zapremina gasova je sedam puta veća. Zbog toga i piloti na avionima za velike visine strogo vode računa da prije leta ne jedu hranu koja izaziva stvaranje želučanih gasova. (Sedma Sila)

ŽENA I DOM

O spavanju i besanici

O spavanju ovisi čovjekovo raspoloženje cijelog dana i to u većoj mjeri, no što mi zamišljamo. Nije svima potrebno jednako vrijeme spavanja. Dojenče prespava skoro čitav dan, Dijete, koje raste treba mnogo više sna, nego odrasli čovjek. No i kod odraslih imamo razlike. Dužina sna prvenstveno zavisi o navici i o utrošenoj energiji kroz dan. Za vrijeme sna sakupljaju se nove snage za sljedeći dan. Mišljenja su podjeljena o pitanju, koliko je čovjeku potrebno sna.

Smatra se da odrasli ljudi ne trebaju više od 6-7 sati spavanja dnevno. Neki liječnici tvrde, da je dovoljno: 5 sati, dok drugi smatraju, da je sedam sati premalo, pogotovo kod teškog fizičkog ili duševnog posla. Oni ističu da je potrebno barem osam sati odmora.

Zanimljivo je pogledati kolika je potreba za snom u pojednoj dobi. Za dojenčad već znamo, da spavaju oko 20-21 sat dnevno. Dijete od 2-3 godine spava oko 11 sati kroz noć i 3-4 sata kroz dan. Oko četvrtve godine obično djetetu više nije potrebno spavanje preko dana. Od sedme do desete, jedanaeste godišne važi pravilo: rano u krevet, i rano ustajanje. U toj dobi: potrebno je 11 sati odmora. Oko četrnaeste godine već je dovoljno oko 9 sati spavanja, a kasnije 8 kao za odrasle.

Dubina sna ovisna je prvenstveno od umora. Dubok san je sredstvo, koji osvježava cijeli organizam. Ipak ima ljudi, koji unatoč najvećem umoru ne mogu zaspati. Ti ljudi doslovce se boje noći i kreveta. To su uglavnom nervno iscrpljeni. Na takve smetnje nailazimo i kod djece. Ona često bdiju dugo u noć ili se bude čim su zaspali, skripi zubima, te se premeću po krevetu. U tom slučaju treba najprije ukloniti uzroke, koji prouzrokuju dječju besanicu. Nekad je tome razlog i preobilni obrok ili burni događaji

kroz dan. Jelovnik će biti dopunjen sokovima od mesa, povrća i voća. Jedan dio vode za piće dobijati će se destilacijom znojia samih putnika. U jelovnik ne ulaze sve one namirnice koje izazivaju stvaranje stomačnih gasova, jer bi to u slučaju i najmanjeg kvara u sistemu za održavanje normalnog zračnog pritiska u kabinama moglo da bude katastrofalno. Naime, u slučaju smanjenog pritiska u kabini, takvi gasovi već na visini od 5.000 metara podvostručuju, šireći se, svoju zapreminu, a na visini od 12 hiljada metara zapremina gasova je sedam puta veća. Zbog toga i piloti na avionima za velike visine strogo vode računa da prije leta ne jedu hranu koja izaziva stvaranje želučanih gasova. (Sedma Sila)

Čišćenje aluminijskog posuđa

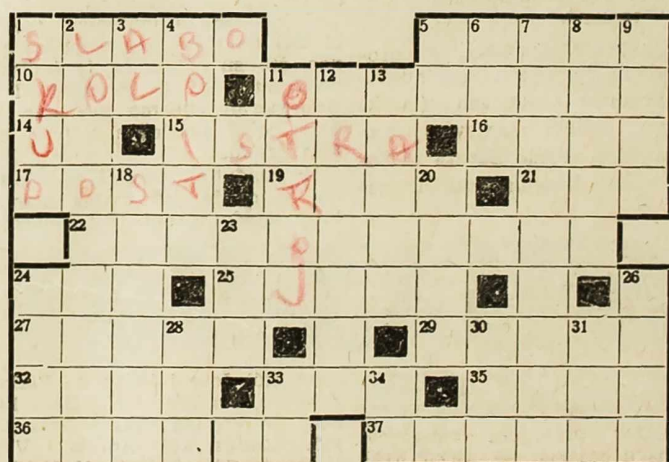
U domaćinstvima sve više upotrebljavamo aluminijsko posuđe. Ono je ljepše, laganije i u njemu sve brže uzavre, jer je aluminij dobar sprovodnik topline.

No, svaka domaćica mora znati, da se aluminijsko posuđe ne čisti kao ostalo ako želi, da joj dugo ostane lijepo. Za aluminijsko posuđe upotrebljavati sodu ili čak možda solnu kiselinu. Ta sredstva razjedaju aluminij, pa postane taman, a površina hrpava.

Aluminijsko posuđe najljepše peremo toplom vodom i sapunom. Dobro služe u tu svrhu i razni preparati: na bazi detergenta, koji se u zadnje vrijeme proizvode kod nas. Tako oprano posuđe izbrišemo s krpom. Ako se slučajno hrana pripallla u loncu, u njega stavimo vruću vodu i ostavimo, da se namoči. Ili još bolje, da u aluminijskom posuđu ugrijemo vodu, u koju smo stavili nešto octa. Slabe kiseline najbolje čiste takvo posuđe.

Budemo li tako održavale aluminijsko posuđe, ostat će nam lijepo, sjajno kao novo. (NIS)

Križaljka

VODORAVNO: 1. loše, 5. ugljen, me pjesnika Šolca, 25. zrakoplov, 10. naša narodna igra, 11. otpovijedano, 14. vokal i konsonant, 15. najveći poluotok na Jadransu, 16. grčki bog ljubavi, 17. nemrs, uzdržavanje od uživanja masne hrane, 19. ostatak, 21. srpsko muško ime, 22. vrline, osobine, 24. i-

OKOMITO: 1. zbor, 2. vrijeme zabrane zabrane lova i proganjanje divljači, 3. kemijski simbol za aluminij, 4. talijanski skladatelj, imenom Arrigo, 5. inicijali starijeg dubrovačkog pjesnika »Jedupka«, 6. zatvor, aps, 7. trkač na dugim prugama, 8. priziv, 10. vrsta padavine, 11. sredstvo za trovanje, 12. grad u Hercegovini, 13. dockan, 18. prijeporan, 20. muško ime, 23. japanski: zapad, 24. tor, 26. talijansko muško ime, 28. kupalište blizu Opatije, 30. upitna čestica, 31. otok u jezeru

Mala Prespa, 33. japanska mjera za puteve, 34. inčijah suvremenog hrv, sportskog novinara i nogometnog komentatora »Vjesnik«.

Rješenje križaljke iz prošlog broja: VODORAVNO: 1. galop, 5. Atena, 9. opa, 10. rubin, 14. ren, 15. La, 16. Gotovac, 17. Vi, 18. ati, 20. baret, 21. Vis, 22. Ilda, o, 23. opak, 24. KNO, 25. Didim, 28. tat, 1, 30. koalizija, e, 33. Em, 35. stanuje, 36. Ok, 37. Kalk, 1, 38. marmara. (J.V.)